

2018

ARCHEOLOGIENOTA Oude Houtlei 54-58 te Gent(Oost-Vlaanderen)

ADEDE Archeologisch Rapport 334

Janssens David

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 334

Archeologienota Oude Houtlei 54-58 te Gent (Oost- Vlaanderen).

JANSSENS DAVID

Colofon

Uitgever	ADEDE bvba
Jaar van uitgave	2018
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Simon Claeys & David Janssens
ISSN	2033-6810

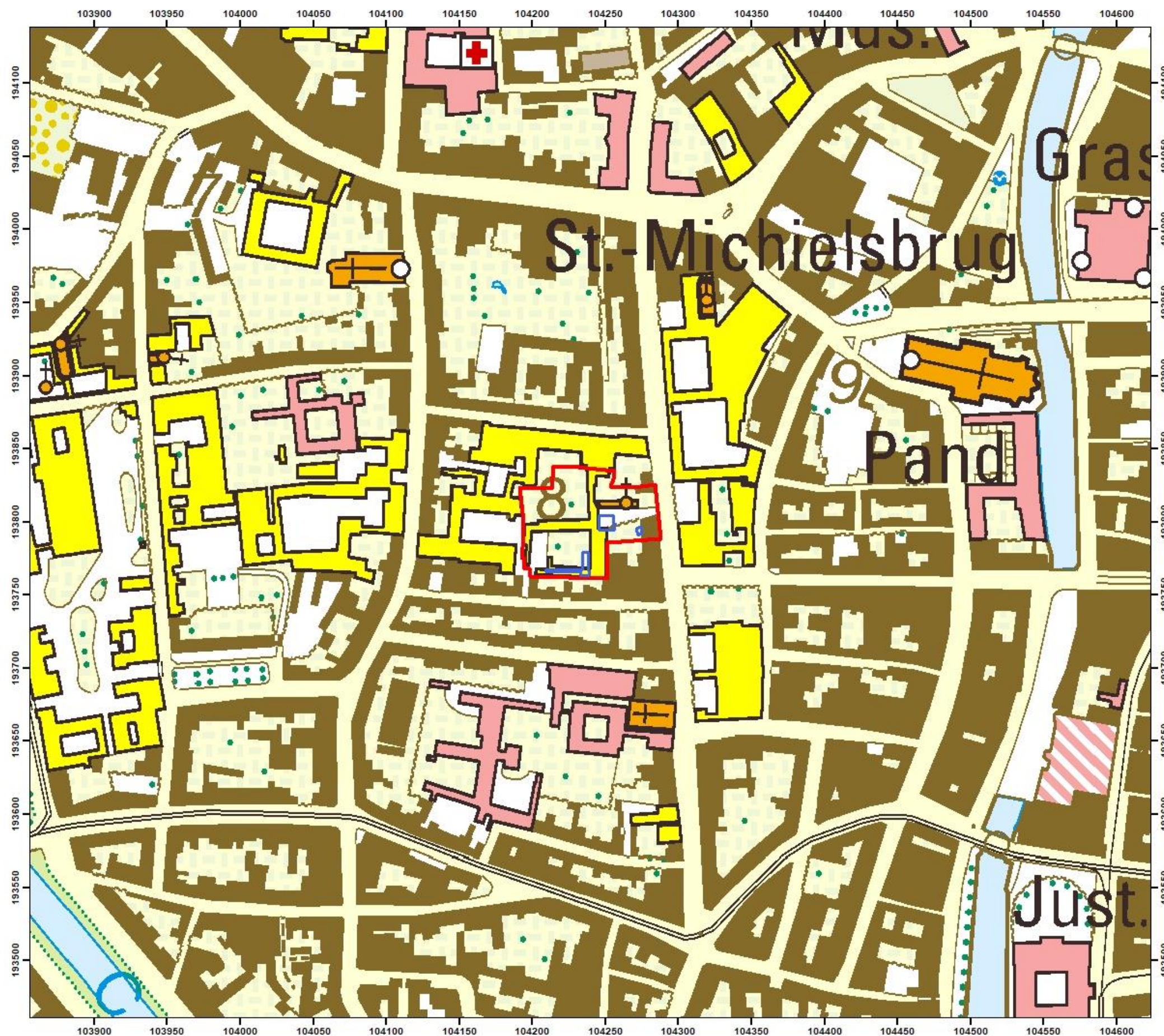
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bvba. ADEDE bvba is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

Inhoudsopgave

1	Administratieve fiche	- 4 -
2	Bureauonderzoek	- 9 -
2.1	Archeologische voorkennis	- 9 -
2.2	Aanleiding van het onderzoek.....	- 9 -
2.3	Doel van het onderzoek	- 9 -
2.4	Huidige situatie projectgebied	- 10 -
2.5	Beschrijving geplande werken.....	- 14 -
2.6	Randvoorwaarden	- 16 -
2.7	Werkwijze	- 16 -
3	Assessmentrapport.....	- 48 -
3.1	Landschappelijke situering van het onderzoeksgebied.....	- 48 -
3.2	Geo(morfo)logische en bodemkundige situering van het onderzoeksgebied	- 51 -
3.2.1	Tertiair geologisch	- 51 -
3.2.2	Quartair geologisch	- 53 -
3.2.3	Bodem	- 54 -
3.2.3.1	Bodemtypekaart.....	- 55 -
3.2.3.2	Potentiële bodemerosie	- 55 -
3.2.3.3	Erosiegevoeligheid.....	- 56 -
3.2.3.4	Landgebruik	- 57 -
3.2.3.5	Gewestplan.....	- 58 -
3.3	Historische situering van het onderzoeksgebied	- 60 -
3.3.1	Algemene historische situering	- 60 -
3.3.2	Historisch kaartmateriaal	- 68 -
3.4	Archeologische situering van het projectgebied.....	- 79 -
4	Besluit	- 83 -
4.1	Besluit gespecialiseerd publiek	- 83 -
5	Bibliografie.....	- 84 -
6	Lijst van plannen.....	- 86 -
7	Lijst van figuren	- 88 -

1 Administratieve fiche

Projectcode	2018H217
Site	Gent – Oude Houtlei
Projectsigle ADEDE	GEN-OHO
Ligging	Oude Houtlei 54-58 9000 Gent
Bounding Box	Punt 1 (NO): X: 104283,522m Y:193823,917m Punt 2 (ZW): X:104198,443m Y:193763,822m
Topografische kaart	Zie plannr. 1
Kadaster	15° Afd. - sectie F - nr.1629r, 1629g, 1677r Zie plannummer 3
Soort onderzoek	Bureauonderzoek
Aard van de vervolgwerken	Renovatie en uitbreiding van een hotel in het beschermde 'Klooster van Poortakker'
Uitvoerder	ADEDE bvba
Erkenningsnummer ADEDE bvba	2015/00058
Erkend archeoloog	Simon Claeys 2017/00184 Alexander Cattrysse 2017/00187
Tijdelijke bewaarplaats archief	ADEDE bvba
Bibliografische referentie	Janssens, D., 2018, Archeologienota Oude Houtlei 54-58 te Gent (Oost-Vlaanderen), ADEDE Archeologisch Rapport 334, Gent.
Grootte projectgebied	Ca. 5373,8m ²
Periode uitvoering	Augustus 2018
Thermen thesaurus Onroerend Erfgoed	Archeologienota, Bureauonderzoek
Verstoorde zones	Zie plannummer 4

GENT - OUDE HOUTLEI 54 - 58

Orthofoto 2017

2018H217 23/08/2018

© AGIV

Legende

 Locaties geplande werken

 Projectgebied

N

0 25

Meter

ADEDE
 SEARCH & RECOVERY

GENT - OUDE HOUTLEI 54 - 58

Kadasterkaart

2018H217

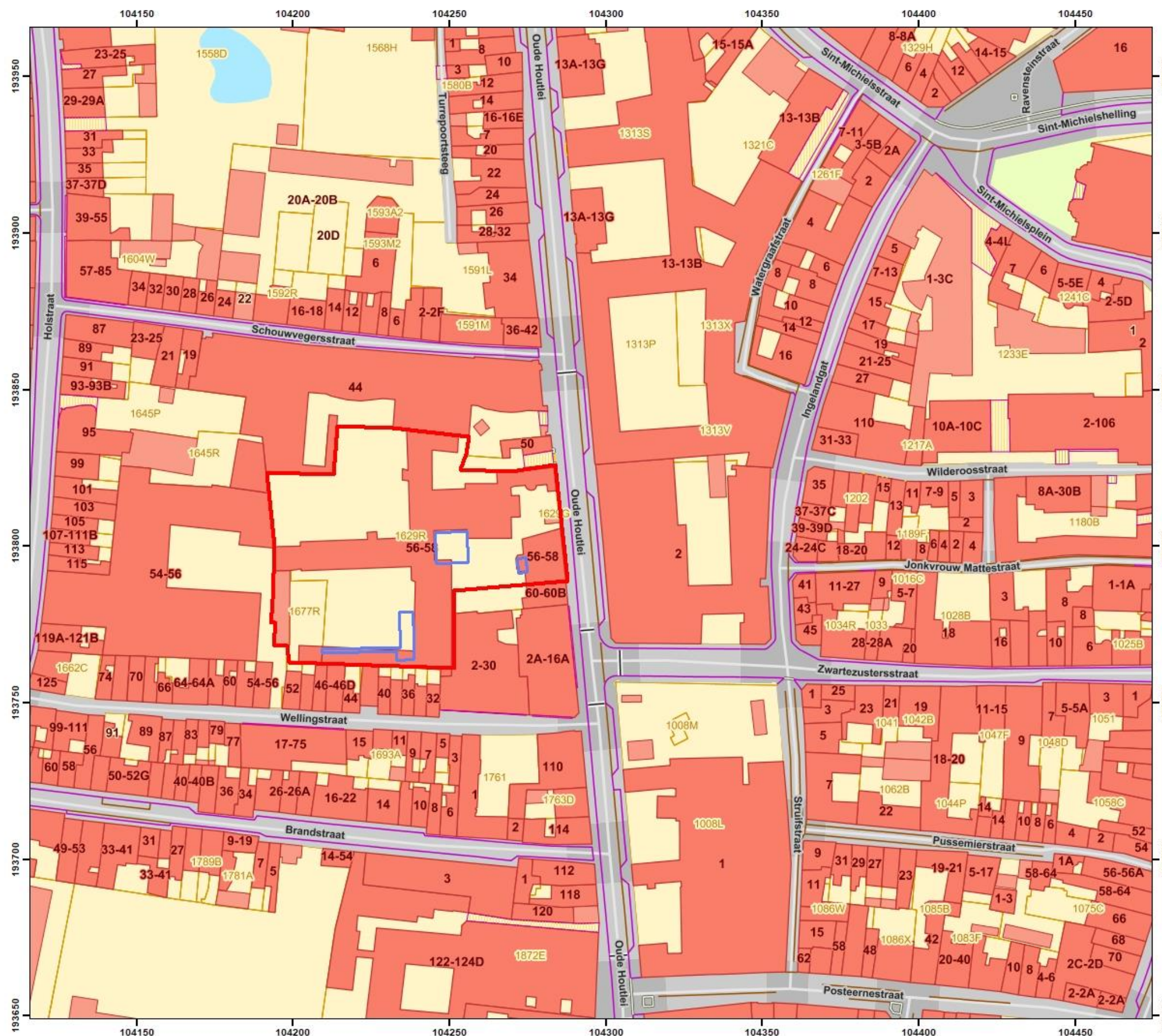
23/08/2018

© AG IV

Legende

 Locaties geplande werken

☐ Projectgebied

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

GENT - OUDE HOUTLEI 54 - 58

Verstoorde zones

2018H217

23/08/2018

© AGIV

Legende

Verharding

Projectgebied

0 25
Meter

2 Bureauonderzoek

2.1 Archeologische voorkennis

De Centrale Archeologische Inventaris maakt nog geen melding van eerder uitgevoerd archeologische onderzoek binnen de contouren van het projectgebied. In de onmiddellijke nabijheid heeft echter reeds archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem plaatsgevonden. Deze worden toegelicht in het assessmentrapport.

2.2 Aanleiding van het onderzoek

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 300m² of meer bedraagt. De initiatiefnemer is daarom verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

Het monument Klooster van Poortakker: klooster, kapel, kloostertuin, weeshuis en aalmoezenierswoning werd bij het ministerieel besluit van 26 maart 1998 beschermd omwille van zijn historische en artistieke waarde(n). De site met tuin en omgeving werd op dat moment tevens beschermd omwille van zijn historische waarde.

2.3 Doel van het onderzoek

Deze archeologische nota heeft tot doel om door middel van de bestaande archeologische, geografische, geologische, en historische bronnen de mogelijkheid tot het aantreffen van archeologisch waardevolle sites binnen het projectgebied te onderzoeken. Aan de hand van de verzamelde informatie wordt vervolgens een programma van maatregelen opgesteld met het doel de archeologische kennis te bewaren voor de volgende generaties.

Volgende onderzoeksvragen worden in deze archeologienota behandeld:

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied?
- Zijn er archeologische sites met relevante cultuurhistorische waarde gekend op of in de omgeving van het onderzoeksgebied?
- Hoe evolueerde het historisch landgebruik van het onderzoeksgebied?

- Hoe evolueerde de historische bebouwing van het onderzoeksgebied?
- Wat is de potentiële impact van de geplande werken op het cultuurhistorisch en archeologisch erfgoed?

2.4 Huidige situatie projectgebied

Het projectgebied omvat het voormalige klooster van Poortakker.

Het neogotische gebouwencomplex van de religieuzen van de Eucharistie ligt grotendeels achter de bijbehorende kloosterkapel waaraan een beboomd voortuintje voorafgaat tussen twee huispanden. De rechterzijde (noordkant) van deze voortuin is begrensd door een neogotisch hoekhuis, de voormalige woning van de aalmoezenier. Aan de linkerzijde (zuidkant) van de voortuin paalt een laat 19de-eeuwse herenhuus dat door schenking circa 40 jaar geleden aan de eigendom werd toegevoegd. Aan de straatkant bewaart de voortuin nog gedeeltelijk zijn lage bakstenen afsluitmuur met hekwerk, thans geblind door planken. Het toegangspoortje links werd in het begin van de jaren 1970 vernieuwd, samen met bouw van de aanpalende gascabine, met aan de neogotiek refererende spitsbogen. De poort zelf bewaart zijn oude toegangsdeur. Het gehele complex is opgericht in donkere baksteen, typerend voor de neogotische bouwstijl.

De hoofdgebouwen van het klooster zijn opgericht volgens een omgekeerde T-vormige plattegrond. Zij omvatten een samengestelde, lange noord-zuid georiënteerde vleugel parallel aan de Oude Houtlei met in de noordelijke helft het eigenlijke zusterklooster of aanvankelijk kloosterslot en in de zuidelijke helft het vroegere retraitehuis, thans voor de helft ingenomen door de Sint-Lucasacademie. Ten oosten paalt het kloostergebouw aan de kloosterkapel. Ten westen van de lange kloostervleugel, in de as van de hoofdingang van het klooster, vormt de centrale haakse dwarsvleugel van het vroegere weeshuis de scheiding tussen twee rechthoekige tuinen aan de achterzijde van het kloosterdomein. De ingang van het klooster is bereikbaar via een kleine binnenplaats achter de gekanteelde tudorboogvormige doorgang, palend aan het portaal van de kloosterkapel (ten zuiden van het koor). De kloostervleugels tellen drie bouwlagen en zijn afgedekt door pannen zadeldaken die nog een aantal van hun smalle houten dakkapellen onder zadeldakje en met steile punttop bewaren. Het geheel van de constructie blijkt te beantwoorden aan een totaalconcept met een stijleenheid gekenmerkt door een gevelritmiek met verticaliserend karakter. Dit werd bekomen door de toepassing per vleugel van specifieke venstervormen, doch gediversifieerd per gevel zoals lancetvensters of smalle en hoge getoogde vensters, dikwijls gekoppeld tot tweelichten onder een spitsboogvormige ontlastingsboog. De aanwending van slanke, gevelhoge versneden steunberen, al dan niet in combinatie met gebogen spaarvelden waarin de

bovenvensters per travee gevat zijn, verhogen sterk het verticaliserend effect. Op de begane grond komen veelal spitsboogvormige drielichten voor, dikwijls ingeschreven in een verdiept spitsboogveld. De middelste dwarsvleugel, die beide binnentuinen scheidt, is aan de zuidkant voorzien van stenen kruiskozijnen op de eerste bovenverdieping en dito bolkozijnen op de bovenste verdieping. De noordgevel van dezelfde vleugel is van smalle kloosterkozijnen voorzien.

Het kloostercomplex van Poortakker omvat aan de achterzijde van het complex twee afzonderlijke kloostertuinen. Van de grootste tuin, namelijk de noordelijke achter het eigenlijk klooster, werd een gedeelte in de noordwesthoek afgesneden en ingenomen door het recente gebouwencomplex van de secundaire afdeling van Sint-Lucas. De beboomde en begraasde kloostertuin vertoont een axiaal pad afgeboord door rozenperken. Ongeveer in de as daarvan, aan de achterzijde van de tuin en tegen de oude tuinmuur, bevindt zich een lage en open bakstenen tuinkapel onder zadeldak en achter een ijzeren hekken. De geveltop boven de brede gedrukte spitsboog is voorzien van een geschilderd opschrift "Ave Maria". De kleinere tweede tuin, aan de zuidzijde, is versnipperd in drie eigendommen, is gedeeltelijk verhard en wordt door afsluitingen van elkaar gescheiden. Slechts ongeveer een derde van de tuin behoort nog bij het klooster van Poortakker¹.

Overzicht locaties geplande werken:

- In het oosten, ter hoogte van de Oude Houtlei, bevindt zich momenteel een erker met daarin een wasplaats en sanitaire voorzieningen.

¹ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/20840>

Figuur 1. Zicht op huidige situatie

- Centraal bevindt zich een toegangstrap tot de bestaande inkom evenals een vegetatieperk. Langs oostzijde is er een toegangsrampe voor mindervaliden. Ook de aanwezigheid van nutsleidingen werden vastgesteld.

Figuur 2. Zicht op huidige situatie.

- In het westen bevindt er zich verharding in cementdallen evenals een restant van een oude vloer over een breedte van 1.16 meter en een lengte van ca. 4 meter.

Figuur 3. Zicht op huidige situatie

Voor een inplantingsplan van de bestaande toestand wordt verwezen naar plannr. 5. Bijgevoegde plannen zijn opgesplitst in de 3 afzonderlijke ingrepen (respectievelijk Brandladder, balie en terras). Daar is telkens eerst de bestaande toestand weergegeven boven de geplande toestand.

2.5 Beschrijving geplande werken

De geplande ingrepen vinden plaats op 3 verschillende locaties.

- In het oosten van het studiegebied wordt een brandtrap opgericht over een oppervlakte van ca. 14,4m² (L 2,95m X B 4,88m). Dit gebeurt op de locatie waar de eerder vermelde erker zal gesloopt worden. De oostzijde van de brandladder zal gesteund worden op de fundering van de erker. Hier zullen geen bijkomende ingrepen plaatsvinden.
- Centraal wordt een balie opgericht over een oppervlakte van ca. 100,4m² die zal gefundeerd worden door middel van een 4 funderingsputten met een afmeting van 80 x 80 x 80cm met vorstrand en algemene vloerplaat. Deze nieuwbouw vindt plaats na het verwijderen van de bestaande vegetatie en verharding.
- Ter hoogte van de retraitevleugel wordt een terras aangelegd. De aanleg zal gebeuren bovenop de bestaande verharding en het huidige maaiveld. De nieuwe hoogte zal ca. +38 cm bedragen ten opzichte van de bestaande toestand. Zoals zichtbaar op de type doorsnede zullen hier geen bodemingrepen plaatsvinden. Het terras wordt opgebouwd door middel van houten planken met een houten regelstructuur en onderbalken.

Figuur 4. Huidige toestand met aanduiding niveau geplande toestand (rood)

Voor een inplantingsplan van de ontworpen toestand wordt verwezen naar plannr. 6.

2.6 Randvoorwaarden

Omwille van de aanwezige verharding, dient eventueel vervolgonderzoek uitgevoerd te worden via uitgesteld traject.

2.7 Werkwijze

Dit bureauonderzoek heeft tot doel de aanwezigheid en de bewaringstoestand van de archeologische resten binnen het projectgebied in te schatten, alsook de impact van de geplande werken op het aanwezige archeologische erfgoed. Op basis van de verworven kennis kunnen concrete aanbevelingen geformuleerd worden voor een eventuele verder prospectie-/opgravingsstrategie. De archeologische verwachting van het projectgebied wordt gebaseerd op gekende geologische, landschappelijke, archeologische, historische en geografische bronnen. Hiervoor wordt beroep gedaan op gekende literatuur, de Centraal Archeologische Inventaris, het Geoportaal van Onroerend Erfgoed en de Databank Ondergrond Vlaanderen. Dit alles wordt vervolgens samengelegd met topografische kaarten, recente luchtfoto's, kadasterkaarten en plannen van de gekende/geplande toestand.

Overzicht geconsulteerde kaarten:

- Onderzoeksgebied:
 - Inplantingsplan huidige toestand
 - Inplantingsplan geplande toestand
 - Doorsnede bestaande toestand
 - Doorsnede nieuwe toestand
- Geografische/geo (morfo)logische en bodemkundige situering:
 - Topografische kaart
 - Orthofoto
 - Kadasterkaart
 - Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II
 - Tertiair geologische kaart
 - Quartair geologische kaart
 - Bodemtypekaart
 - Potentiële bodemerosiekaart
 - Erosiegevoeligheidskaart
 - Bodemgebruiksbestand
 - Gewestplan

- Historische situering:
 - Panoramisch gezicht op Gent
 - Kaart van Deventer, 1559
 - Kaart van Braun en Horenberg, 1572
 - Kaart van Sanderus, 1641
 - Plan de Gand, 1678
 - Plan de la ville et citadelle de Gand qui fut assignée par les Hauts Alliez le 18. decembre 1708
 - Kaart van Ferraris, 1777
 - Atlas der Buurtwegen, 1840
 - Kaart van Vandermaelen, 1846-1854
 - Kaart van Popp, 1842-1879
 - Kaart van saurel
 - Topografische kaart van 1903 - 1922
 - Luchtfoto's
- Archeologische situering:
 - Geoportaal Centraal Archeologische Inventaris
 - Inventaris Onroerend Erfgoed

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

GENT - OUDE HOUTLEI 54 - 58

Bestaande Toestand

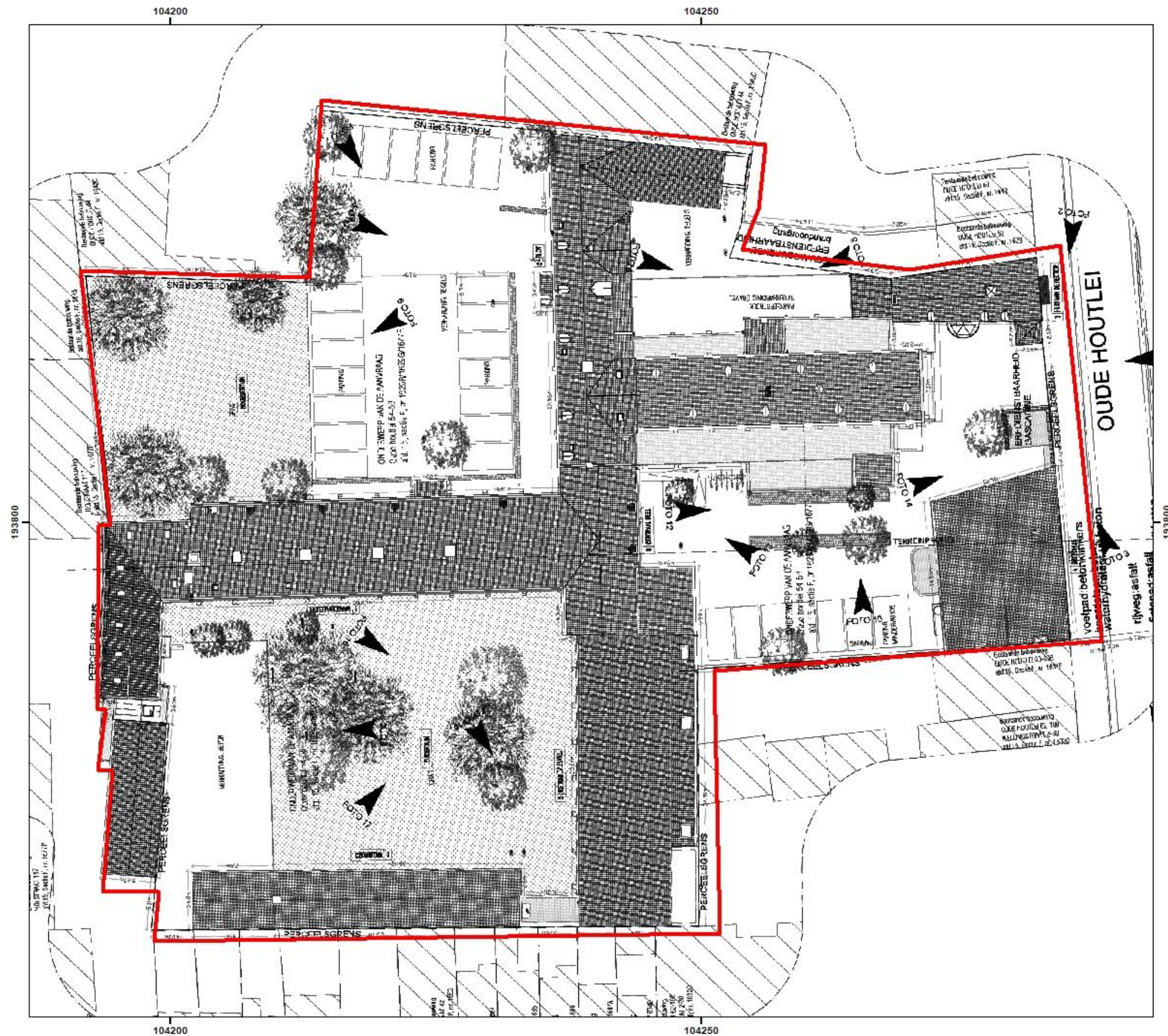
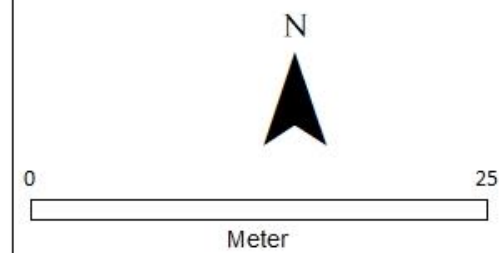
2018H217

23/08/2018

© AGIV

Legende

Projectgebied

GENT - OUDE HOUTLEI 54 - 58

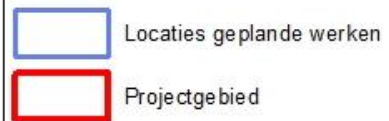
Geplande Toestand

2018H217

23/08/2018

© AGIV

Legende

Gevelschema: Boven: Bestaande Toestand – Onder: Geplande Toestand

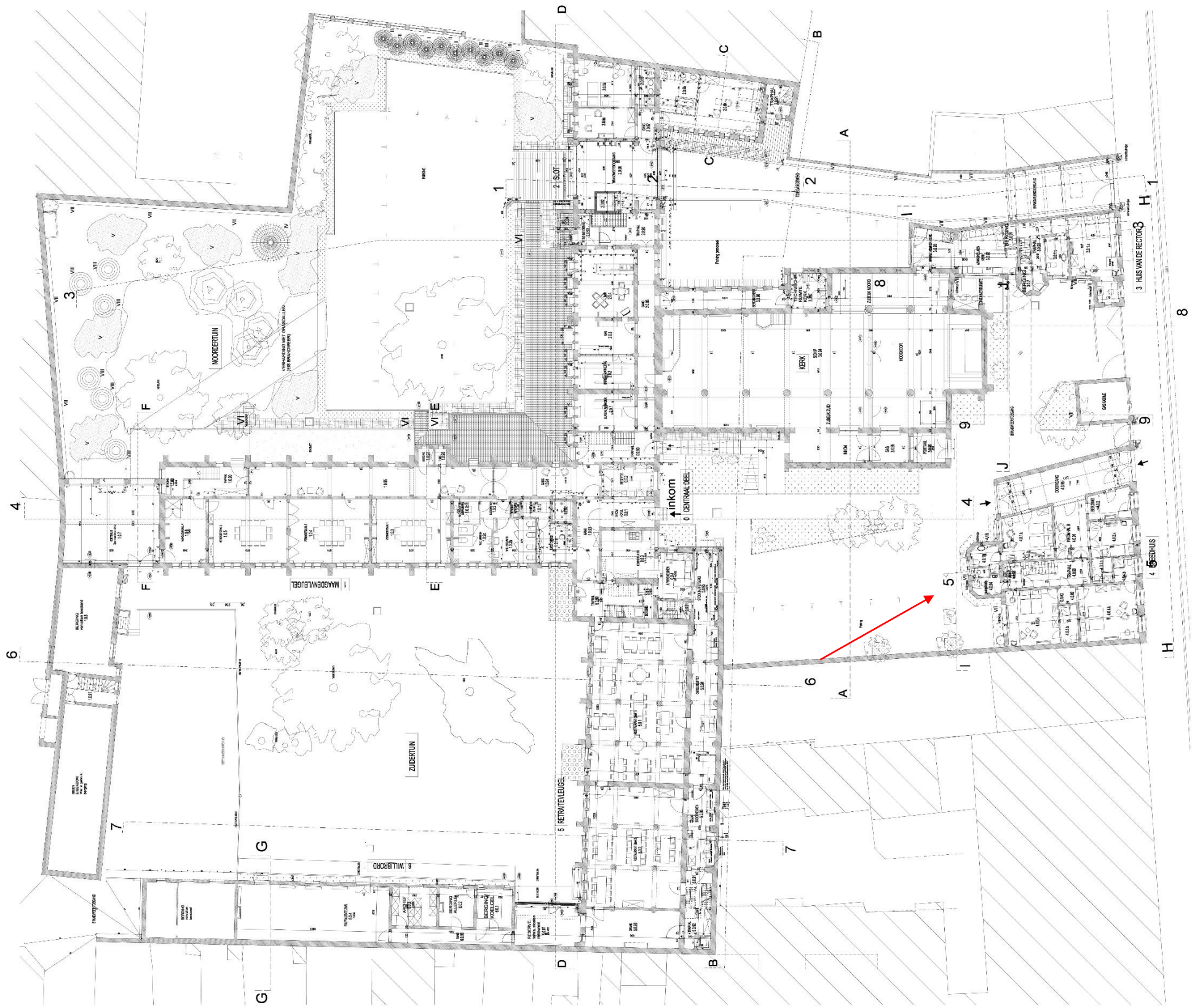
Research
Tom Van den Daele
Tel +32 495 90 93 40
+32 9 324 82 49

Dendermondsesteenweg 40 - B-2000 Gent
tom.vdd@research.be
info@research.be
www.research.be

Gemeente	Stad Gent
Project	Bouwaanvraag
Project	VERBOUWEN HOTEL MONASTERIUM POORTACKERE Oude Houtlei 54-58, B-9000 Gent
Bouwheer	nv PortaAntiqua Oude Houtlei 54-58 B-9000 Gent
Kadaster n°	15° Afd. - sectie F - nr. 1629r, 1629g, 1677r
Tekening	NIEUWE TOESTAND geveplan
Schaal	1/200
Datum	01.06.2018
Dossier nr.	2018_03
Plan Nr.	BA 200
voor akkoord, de architect	de bouwheer

wijzigingen	datum	index	pag. nr.
-	-	8	35/55

Ingrepen ter Hoogte van Brandladder
Boven: Bestaande Toestand – Onder: Geplande Toestand

Gemeente
Stad Gent

Project
VERBOUWEN HOTEL MONASTERIUM POORTACKERE
Oude Houtlei 54-56, 9-9000 Gent

Bouwheer
nr PoortAckere
Oude Houtlei 54-56
9-9000 Gent

Kadaster nr
15/ A16 - sectie F - nr 1629, 1629g, 1677

Tekening
EESTANDE TOESTAND
gronplan gebouwen

Schaal
1/100

Datum
01.06.2018

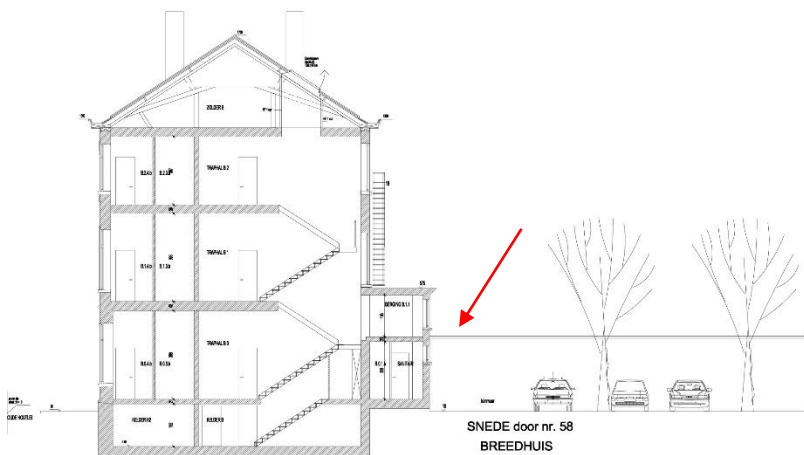
Dossier nr.
2018_03

Plan Nr.
BA 050

voor akkoord,
de architect

de bouwheer

wijzigingen	datum	index	pag. nr.
			03/55

Tom Van den Daele
Tel +32 495 90 93 40
+32 9 324 82 49

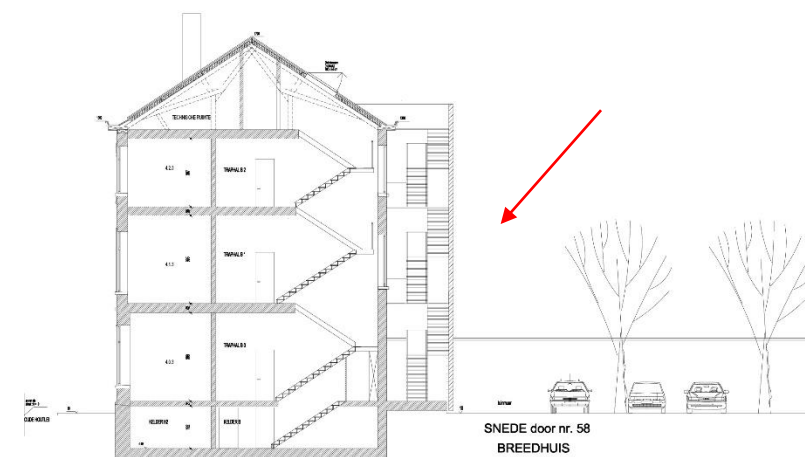
Dendemondsesteenweg 40 - B-9000 Gent
tom.vdd@research.be
info@research.be
www.research.be

Gemeente	Stad Gent
Project	VERBOUWEN HOTEL MONASTERIUM POORTACKERE Oude Houtlei 54-58, B-9000 Gent
Bouwheer	nv PoortAckere Oude Houtlei 54-58 B-9000 Gent
Kadaster nr	15° Afd. - sectie F - nr. 1629r, 1629g, 1677r
Tekening	BESTAANDE TOESTAND serie 5
Schaal	1/100
Datum	01.06.2018
Dossier nr.	2018_03
Plan Nr.	BA 065

voor akkoord,
de architect

de bouwheer

wijzigingen	datum	index	pag. nr.
-	-	a	12/55

recherche
Tom Van den Daele +32 495 90 93 40
Tel +32 9 324 82 49

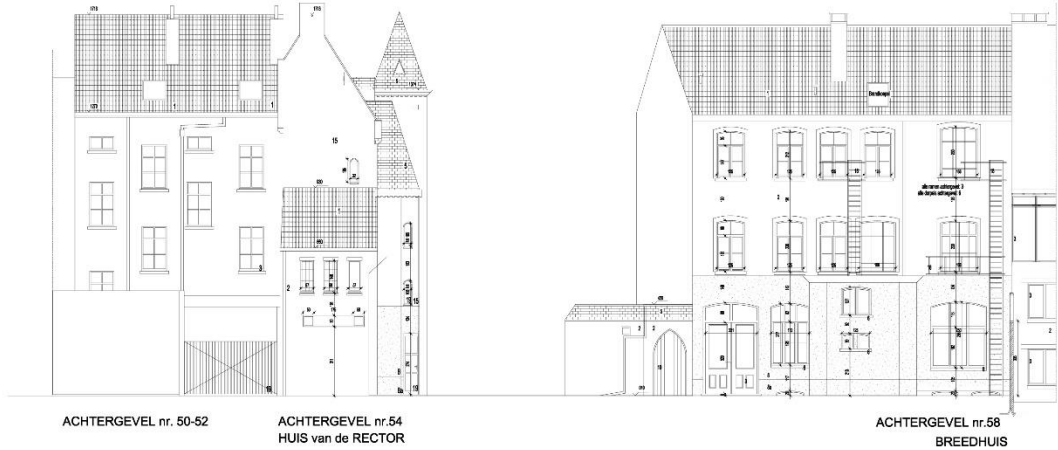
Dendermondsesteenweg 40 - B-9000 Gent
tom.vdd@research.be
info@research.be
www.research.be

Gemeente	Stad Gent Bouwaanvraag
Project	VERBOUWEN HOTEL MONASTERIUM POORTACKERE Oude Houtlei 54-58, B-9300 Gent
Bouwheer	ny Poortackers Oude Houtlei 54-58 B-9000 Gent
Kadaster nr.	15° Afd. - sectie F - nr. 1629r, 1629g, 1677r
Tekening	NIEUWE TOESTAND sneede 5
Schaal	1/100
Datum	01.06.2018
Doosier nr.	2018_03
Plan Nr.	BA 205

voor akkoord,
de architect

de bouwheer

wijzigingen	datum	index	pag. nr.
-	-	a	40/55

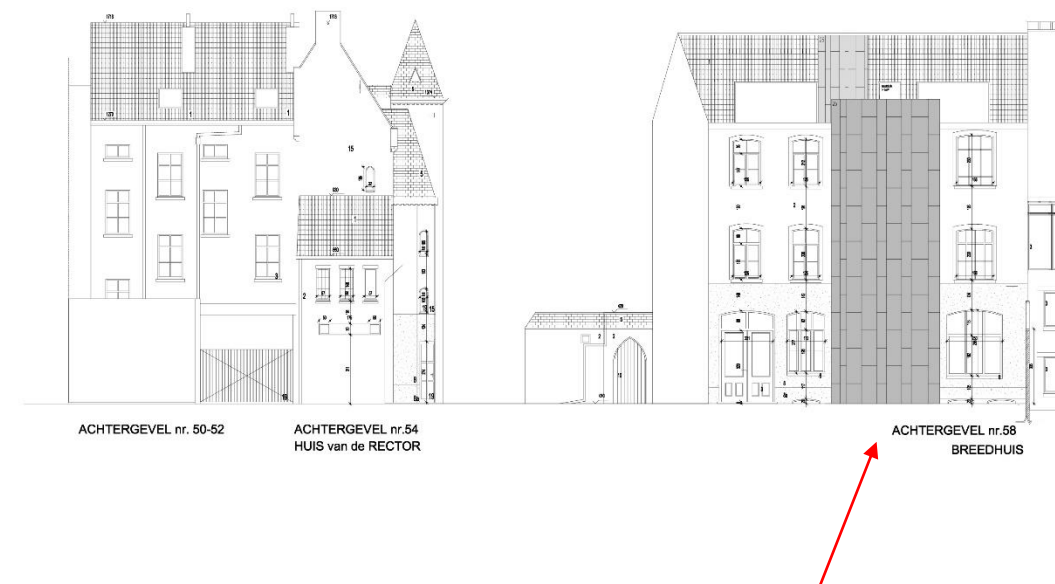
RESEARCH
Tom Van den Daele +32 495 90 93 40
Tel +32 9 324 82 49
Dendemondsesteenweg 40 - B-9000 Gent
tom.vdd@research.be
info@research.be
www.research.be

Gemeente	Stad Gent
Project	Bouwaanvraag
Beowheer	VERBOUWEN HOTEL MONASTERIUM POORTACKERE Oude Houtlei 54-58, B-9000 Gent
Kadaster nr	nv PoortAckere Oude Houtlei 54-58 B-9000 Gent 15° Abs. - sectie F - nr.1629r, 1629g, 1677r
Tekening	BESTAANDE TOESTAND gevel I
Schaal	1/100
Datum	01.06.2018
Dossier nr.	2018_03
Plan Nr.	BA 078

voor akkoord,
de architect

de bouwheer

wijzigingen	datum	index	pag. nr.
-	-	a	25/55

research
Tom Van den Daele +32 495 90 93 40
Tel +32 9 324 82 49

Dendermondsesteenweg 40 - B-9000 Gent
tom.vdd@research.be
info@research.be
www.research.be

Gemeente	Stad Gent Bouwaanvraag
Project	VERBOUWEN HOTEL MONASTERIUM POORTACKERE Oude Houtlei 54-58, 8-0900 Gent
Bouwheer	ny Poortackers Oude Houtlei 54-58 8-9000 Gent
Kadaster nr.	15° Afd - sectie F - nr 1629r, 1629g, 1677r
Tekening	NIEUWE TOESTAND gevel
Schaal	1/100
Datum	01.06.2018
Doosier nr.	2018_03
Plan Nr.	BA 218

voor akkoord,
de architect

de bouwheer

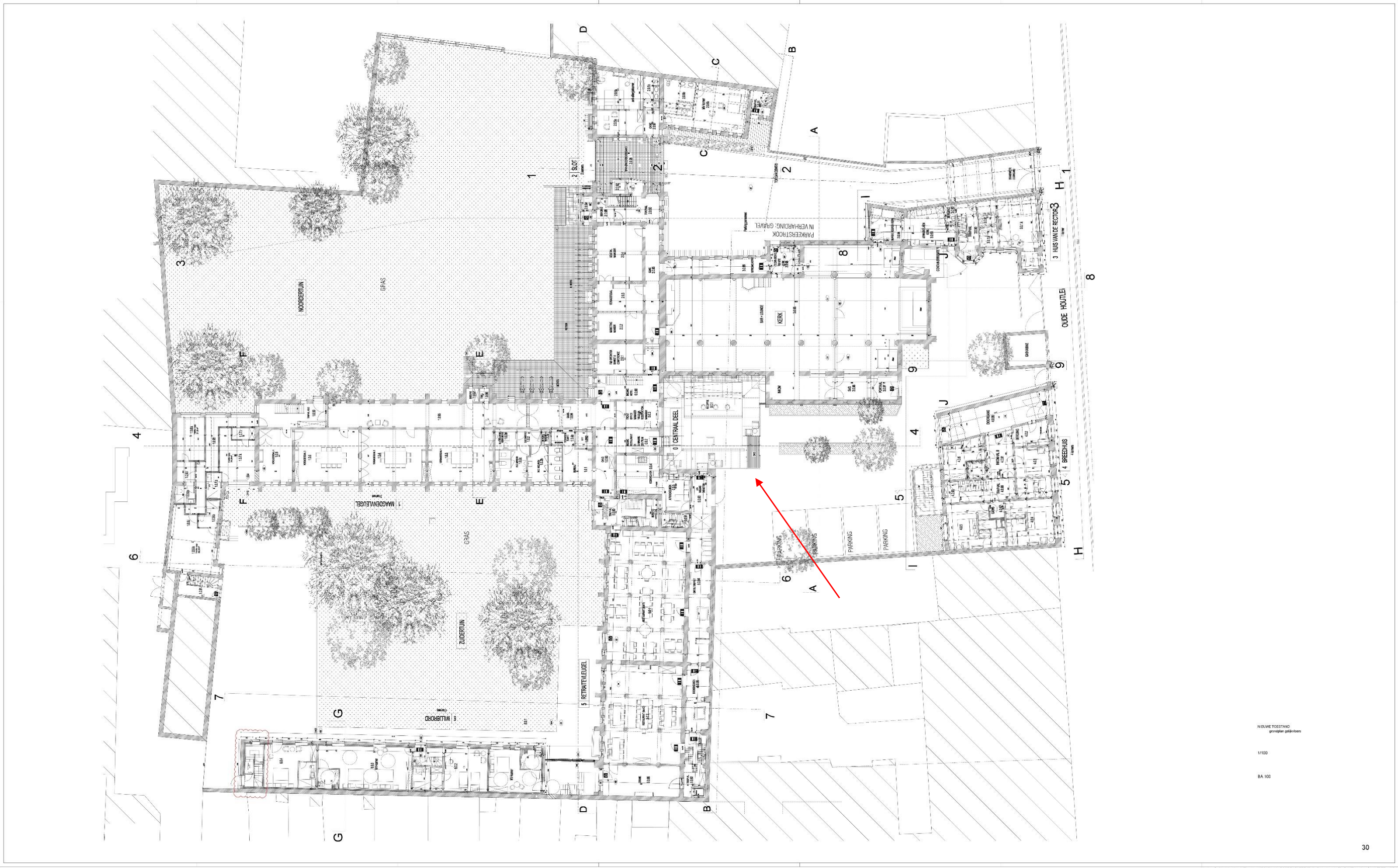
wijzigingen	datum	index	pag. nr.
-	-	a	53/55

Ingrepen ter Hoogte van Balie

Boven: Bestaande Toestand – Onder: Geplande Toestand

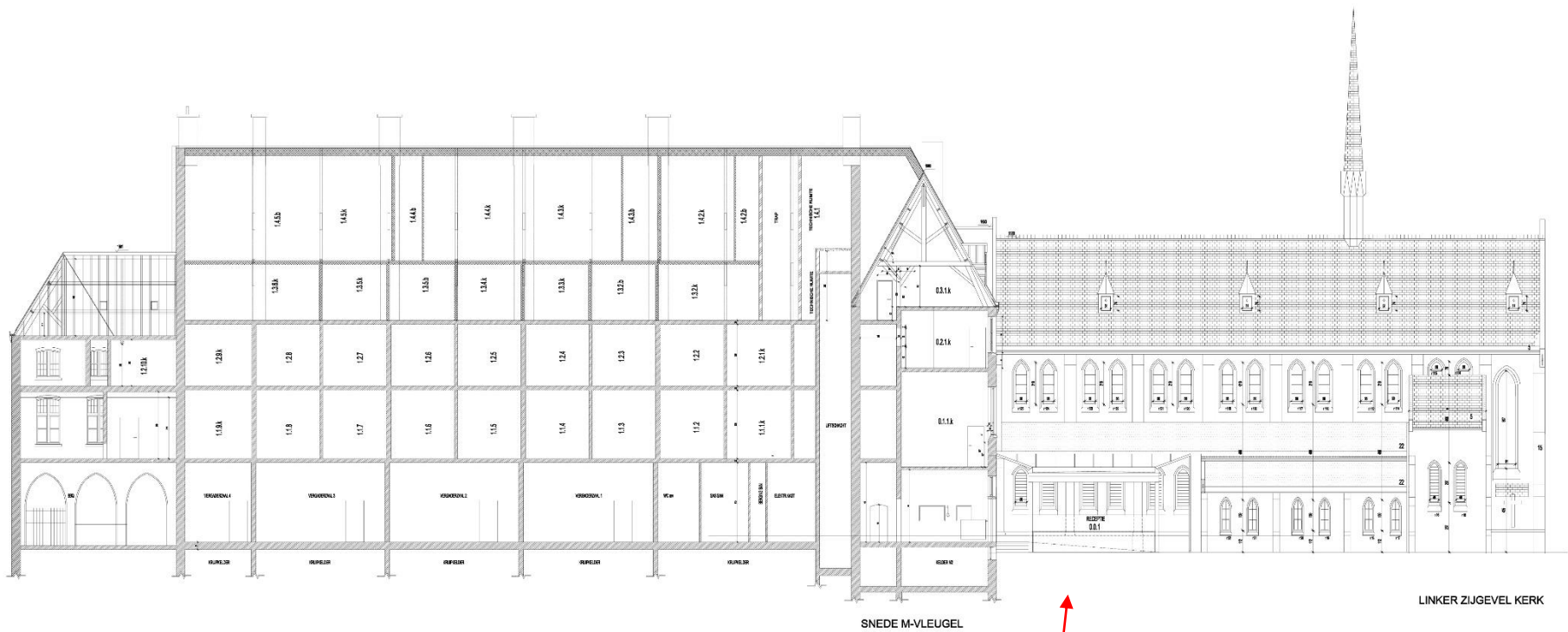
re Tom Van den Daele Tel. +32 490 90 90 40 +32 9 324 52 46 tom.van@research.be +32@research.be www.research.be		Dendermondesedeweg 40 - 6, 9003 Gent tom.van@research.be +32@research.be www.research.be	
Gemeente	Stad Gent Bouwaanvraag		
Project	VERBOUWEN HOTEL MONASTERIUM POORTACKERE Oude houtlei 54-56, 9-9000 Gent		
Bouwheer	nv PoortAckere Oude Houtlei 54-56 9-9000 Gent		
Kadaster n°	15° A16 - sectie F - nr. 1629, 1629g, 1677		
Tekening	EESTANDE TOESTAND gronplan gebouwen		
Schaal	1/100		
Datum	01.06.2018		
Dossier nr.	2018_03		
Plan Nr.	BA 050		
voor akkoord,			
de architect			
de bouwheer			
wijzigingen			
datum			
index			
pag. nr.			
03/55			

NEUWE TOESTAND
gronplan gebouwen

1/100

BA 100

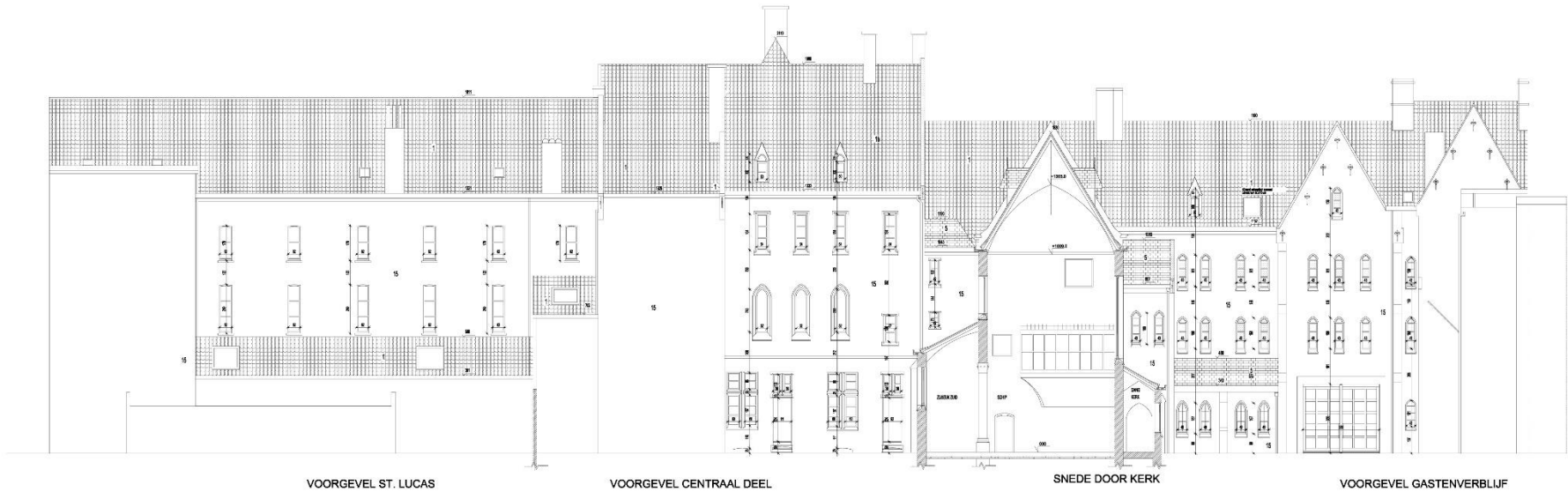

RESEARCH
Tom Van den Daele +32 495 90 93 40
Tel +32 9 324 82 49
Dendemondsesteenweg 40 - B-9000 Gent
tom.vdd@research.be
info@research.be
www.research.be

Gemeente	Stad Gent
Project	Bouwaanvraag
Project	VERBOUWEN HOTEL MONASTERIUM POORTACKERE Oude Houtlei 54-58, B-9000 Gent
Bouwheer	nv PoortAckere Oude Houtlei 54-58 B-9000 Gent
Kadaster nr	15° Abs. - sectie F - nr. 1629r, 1629g, 1677r
Tekening	NIEUWE TOESTAND strake nr. genot 4
Schaal	1/100
Datum	01.06.2018
Dossier nr.	2018_03
Plan Nr.	BA 204

voor akkoord,
de architect
de bouwheer

wijzigingen	datum	index	pag. nr.
-	-	a	39/55

RESEARCH

Tom Van den Daele

Tel +32 495 90 93 40

+32 9 324 82 49

Dendemondsesteenweg 40 - B-9000 Gent

tom.vdd@research.be

info@research.be

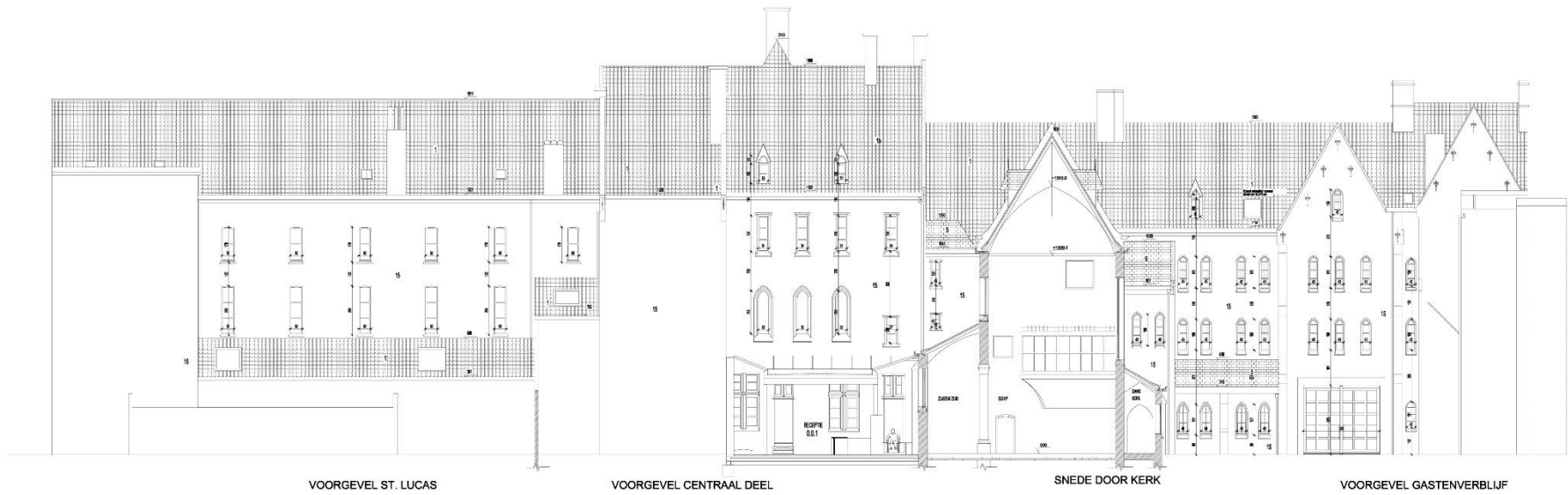
www.research.be

Gemeente	Stad Gent
Bouwaanvraag	
Project	VERBOUWEN HOTEL MONASTERIUM POORTACKERE Oude Houtlei 54-58, B-9000 Gent
Bouwheer	nv PoortAckere Oude Houtlei 54-58 B-9000 Gent
Kadaster nr	15° Abs. - sectie F - nr. 1629r, 1629g, 1677r
Tekening	BESTAANDE TOESTAND grond en gevel B
Schaal	1/100
Datum	01.06.2018
Dossier nr.	2018_03
Plan Nr.	BA 071

voor akkoord,
de architect

de bouwheer

wijzigingen	datum	index	pag. nr.
-	-	a	18/55

RESEARCH

Tom Van den Daele

Tel

+32 495 90 93 40

+32 9 324 82 49

Dendemondsesteenweg 40 - B-9000 Gent

tom.vdd@research.be

info@research.be

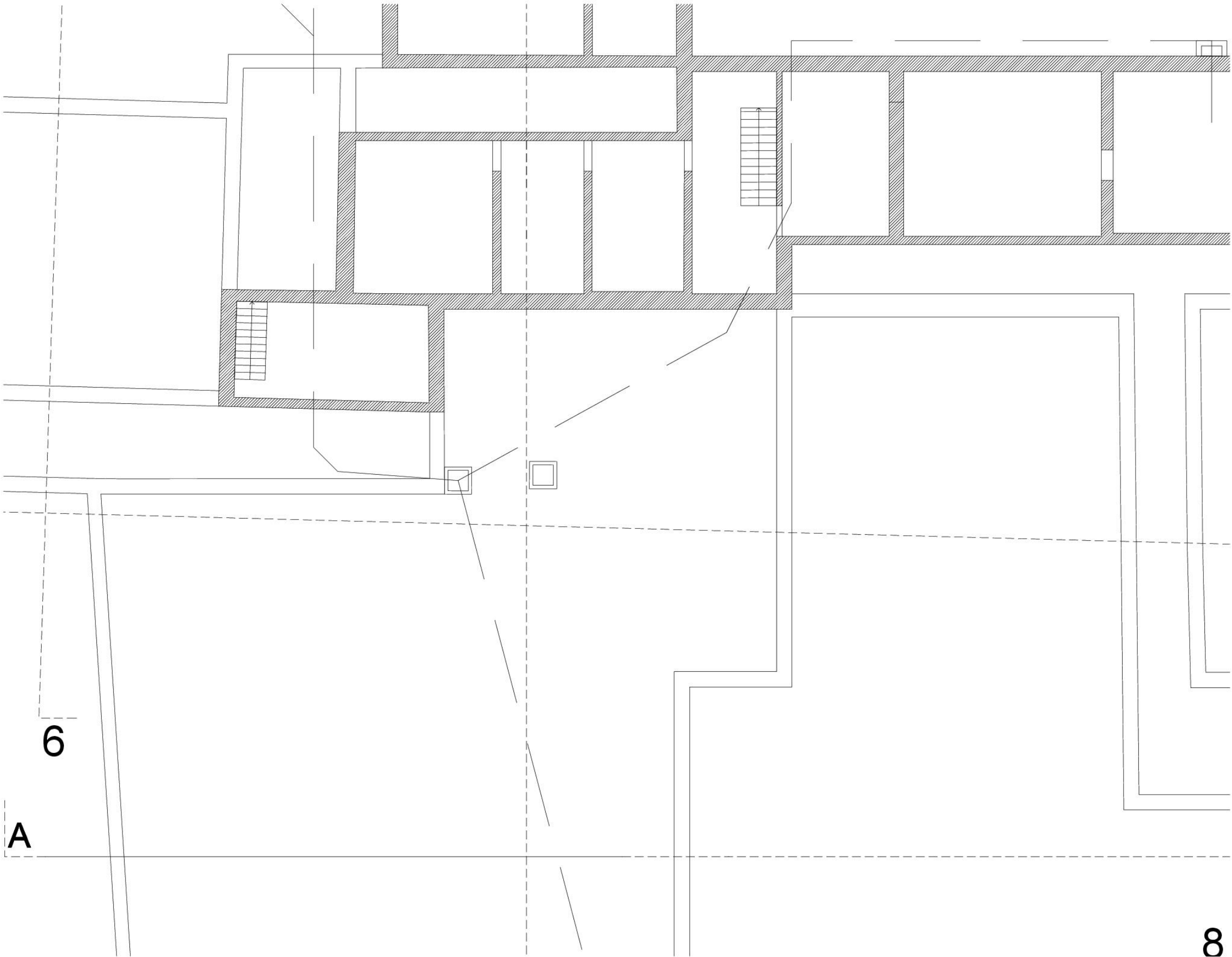
www.research.be

Gemeente	Stad Gent
Project	VERBOUWEN HOTEL MONASTERIUM POORTACKERE Oude Houtlei 54-58, B-9000 Gent
Bouwheer	nv PoortAckere Oude Houtlei 54-58 B-9000 Gent
Kadaster nr	15° Abs. - sectie F - nr. 1629r, 1629g, 1677r
Tekening	NIEUWE TOESTAND snede en grond B
Schaal	1/100
Datum	01.06.2018
Dossier nr.	2018_03
Plan Nr.	BA.211

voor akkoord,
de architect

de bouwheer

wijzigingen	datum	index	pag. nr.
-	-	a	46/55

architect |
A2D architecture 2 design
Paardenmarktstraat 11
3080 Tervuren
T +32 2 766 12 30
A2D.be

opdrachtgever |
Multi Construction
Molenweidestraat (HEU) 24
9070 Delstalbergen
09 252 42 11

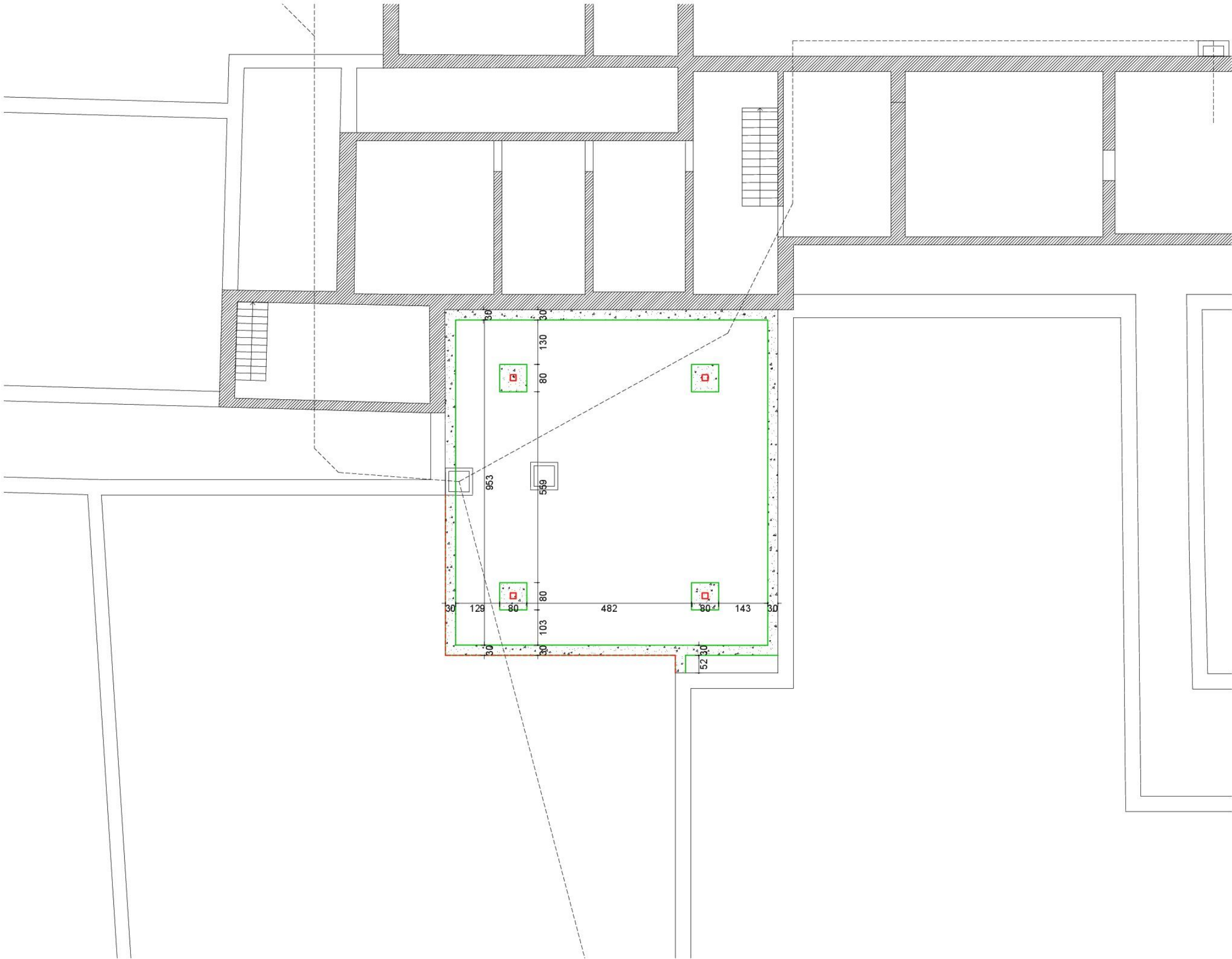
project |
PoortAckere
Verbouwen hotel
Monasterium PoortAckere
Oude Houtlei 54-58
9000 Gent

fase |
Omgevingsvergunning

plan |
bestaande toestand funderingsplan
1/100

datum |
01.10.2018

architect |
A2D architecture 2 design
Paardenmarktstraat 11
3080 Tervuren
T +32 2 766 12 30
A2D.be

opdrachtgever |
Multi Construction
Molenweidestraat (HEU) 24
9070 Delstalbergen
09 252 42 11

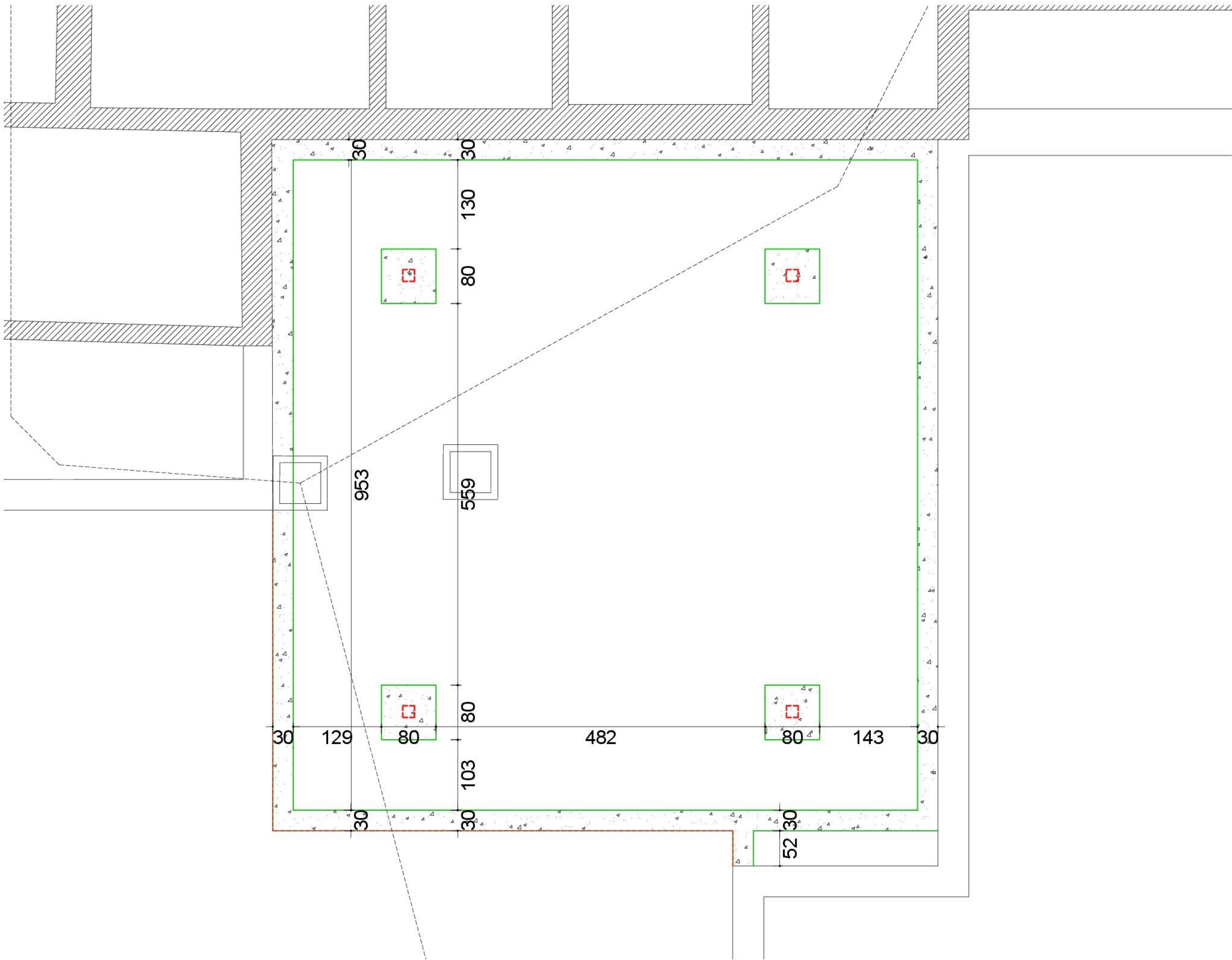
project |
PoortAckere
Verbouwen hotel
Monasterium PoortAckere
Oude Houtlei 54-58
9000 Gent

fase |
Omgevingsvergunning

plan |
nieuwe toestand funderingsplan
1/100

datum |
01.10.2018

architect |
A2D architecture 2 design
Paardenmarktstraat 11
3080 Tervuren
T +32 2 766 12 30
A2D.be

opdrachtgever |
Multi Construction
Molenweidestraat (HEU) 24
9070 Delstalbergen
09 252 42 11

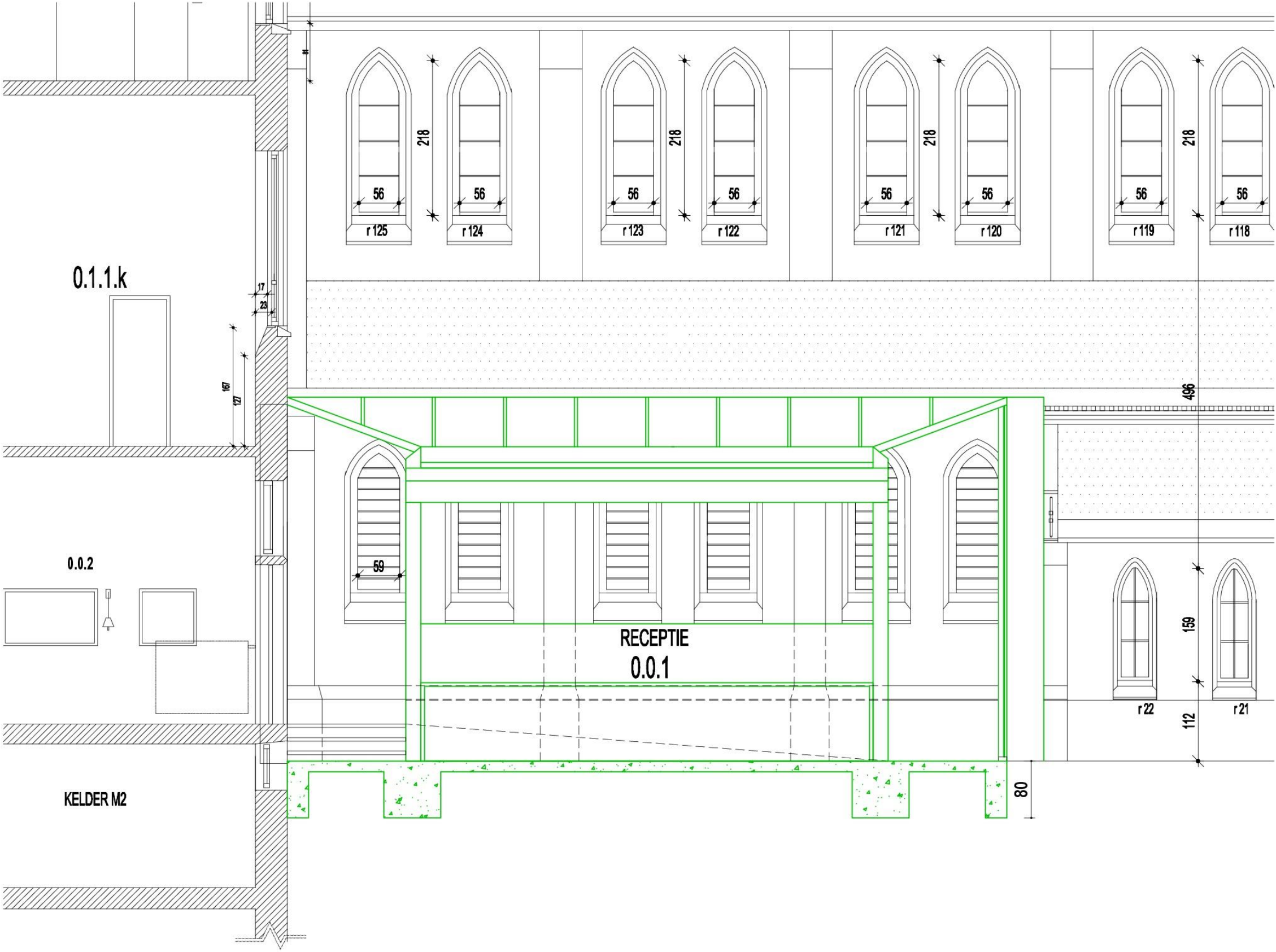
project |
PoortAckere
Verbouwen hotel
Monasterium PoortAckere
Oude Houtlei 54-58
9000 Gent

fase |
Omgevingsvergunning

plan |
nieuwe toestand funderingsplan
1/50

datum |
01.10.2018

architect |
A2D architecture 2 design
Paardenmarktstraat 11
3080 Tervuren
T +32 2 766 12 30
A2D.be

opdrachtgever |
Multi Construction
Molenweidestraat (HEU) 24
9070 Delstalbergen
09 252 42 11

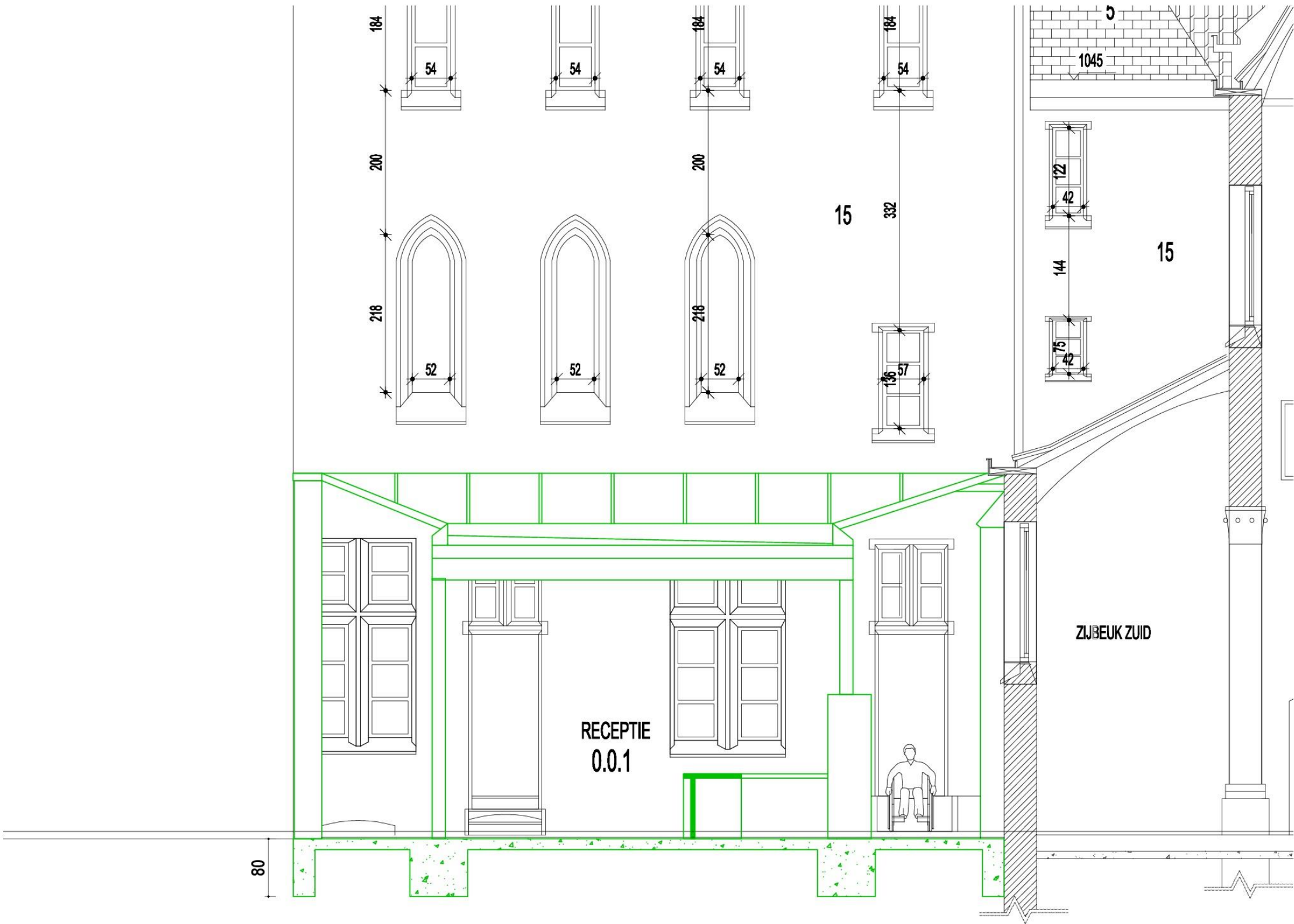
project |
PoortAckere
Verbouwen hotel
Monasterium PoortAckere
Oude Houtlei 54-58
9000 Gent

fase |
Omgevingsvergunning

plan |
nieuwe toestand snede 4
1/50

datum |
01.10.2018

architect |
A2D architecture 2 design
Paardenmarktstraat 11
3080 Tervuren
T +32 2 766 12 30
A2D.be

opdrachtgever |
Multi Construction
Molenweidestraat (HEU) 24
9070 Deltelbergen
09 252 42 11

project |
PoortAckere
Verbouwen hotel
Monasterium PoortAckere
Oude Houtlei 54-58
9000 Gent

fase |
Omgevingsvergunning

plan |
nieuwe toestand snede B
1/50

datum |
01.10.2018

3EVEL CENTRAAL DEEL

Ingrepen ter Hoogte van Terras
Boven: Bestaande Toestand – Onder: Geplande Toestand

Gemeente
Stad Gent

Project
Bouwaanvraag

Bouwheer
nr PoortAkers
Oude Houder 54-56
9-3000 Gent

Kadaster nr
15/ A16 - sectie F - nr 1629/1629g/1677

Tekening
EESTANDE TOESTAND
gronplan gebouwen

Schaal
1/100

Datum
01.06.2018

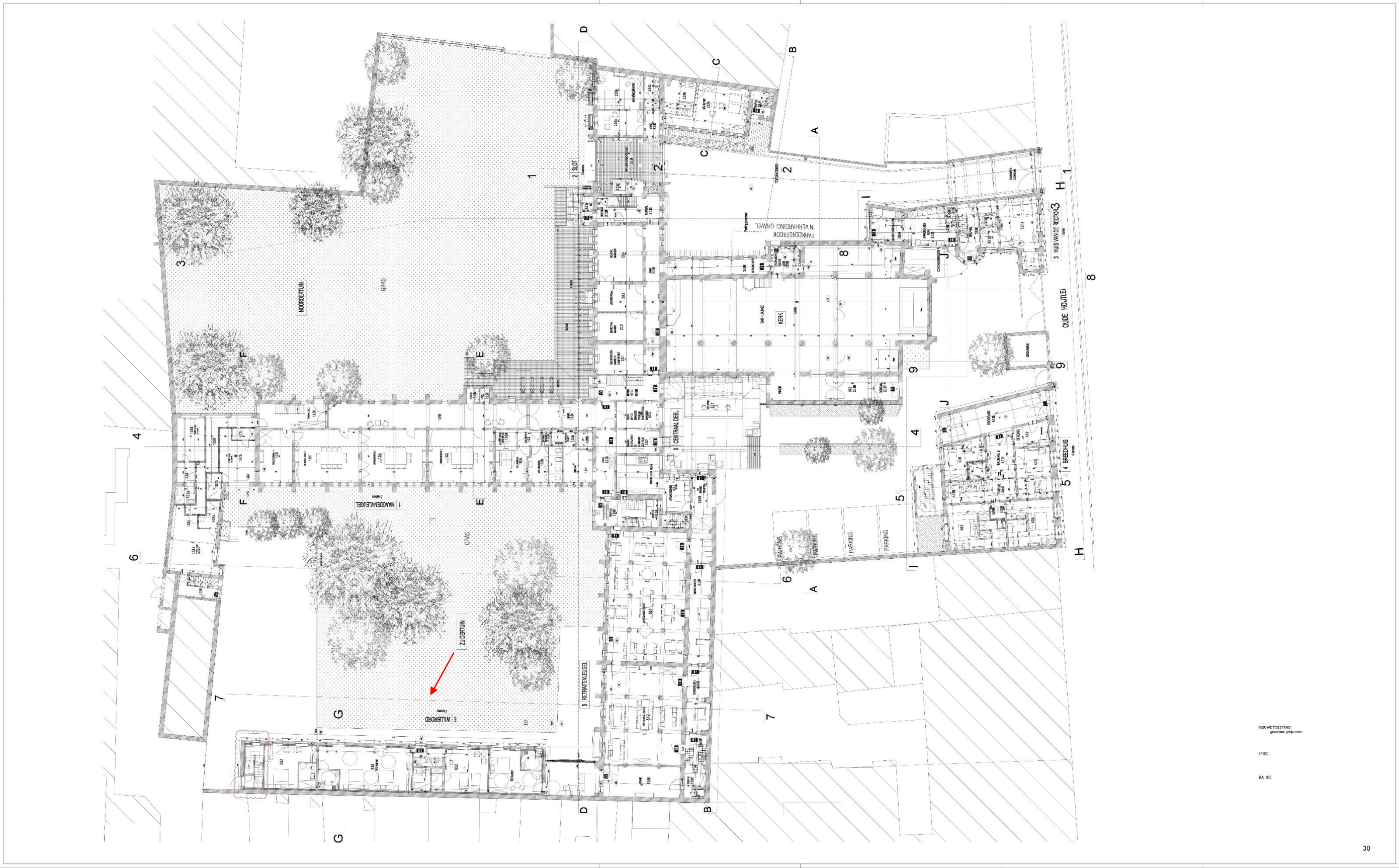
Dossier nr.
2018_03

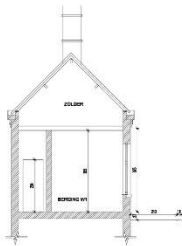
Plan Nr.
BA 050

voor akkoord,
de architect

de bouwheer

wijzigingen	datum	index	pag. nr.
			03/55

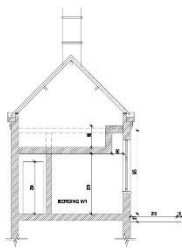

re:search
Tom Van den Daele +32 495 90 93 40
Tel +32 9 324 82 49
Dendemondsesteenweg 40 - B-9000 Gent
tom.vd@rearch.be
info@rearch.be
www.rearch.be

Gemeente	Stad Gent
Project	VERBOUWEN HOTEL MONASTERIUM POORTACKERE Oude Houtlei 54-58, B-9000 Gent
Bouwheer	nv PoortAckere Oude Houtlei 54-58 B-9000 Gent
Kadaster nr	15° Abs. - sectie F - nr. 1629r, 1629g, 1677r
Tekening	BESTAANDE TOESTAND sinds 0
Schaal	1/100
Datum	01.06.2018
Dossier nr.	2018_03
Plan Nr.	BA 076

voor akkoord,
de architect
de bouwheer

wijzigingen	datum	index	pag. nr.
-	-	a	23/55

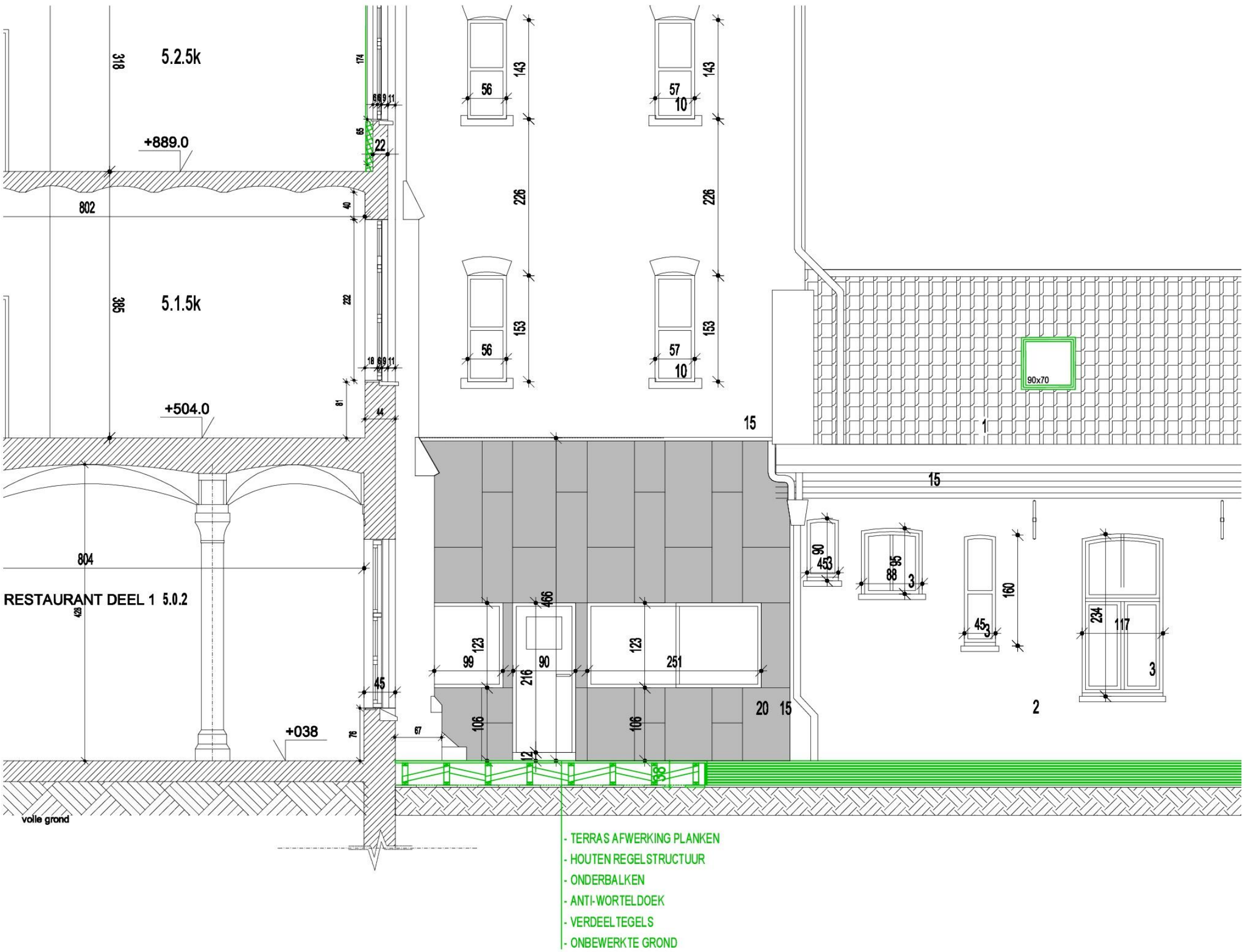

re:search
Tom Van den Daele
Tel +32 495 90 93 40
+32 9 324 82 49
Dendemondsesteenweg 40 - B-9000 Gent
tom.vd@rearch.be
info@rearch.be
www.rearch.be

Gemeente	Stad Gent
Project	VERBOUWEN HOTEL MONASTERIUM POORTACKERE Oude Houtlei 54-58, B-9000 Gent
Bouwheer	nv PoortAckere Oude Houtlei 54-58 B-9000 Gent
Kadaster nr	15° Abs. - sectie F - nr. 1629r, 1629g, 1677r
Tekening	NIEUWE TOESTAND inval 0
Schaal	1/100
Datum	01.06.2018
Dossier nr.	2018_03
Plan Nr.	BA 216

voor akkoord,
de architect
de bouwheer

wijzigingen	datum	index	pag. nr.
-	-	a	51/55

architect |
A2D architecture 2 design
Paardenmarktstraat 11
3080 Tervuren
T +32 2 766 12 30
A2D.be

opdrachtgever |
Multi Construction
Molenweidestraat (HEU) 24
9070 Deltelbergen
09 252 42 11

project |
PoortAckere
Verbouwen hotel
Monasterium PoortAckere
Oude Houtlei 54-58
9000 Gent

fase |
Omgevingsvergunning

plan |
nieuwe toestand snede 7
1/50

datum |
01.10.2018

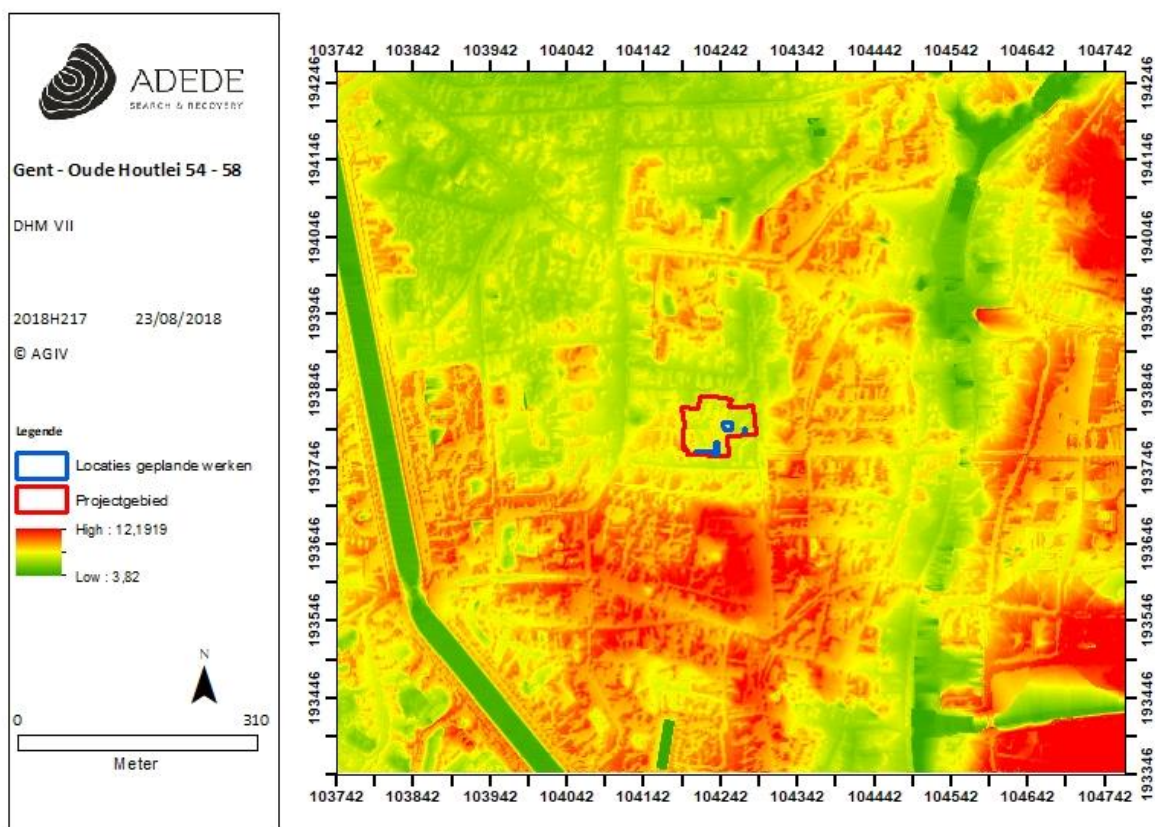
3 Assessmentrapport

3.1 Landschappelijke situering van het onderzoeksgebied

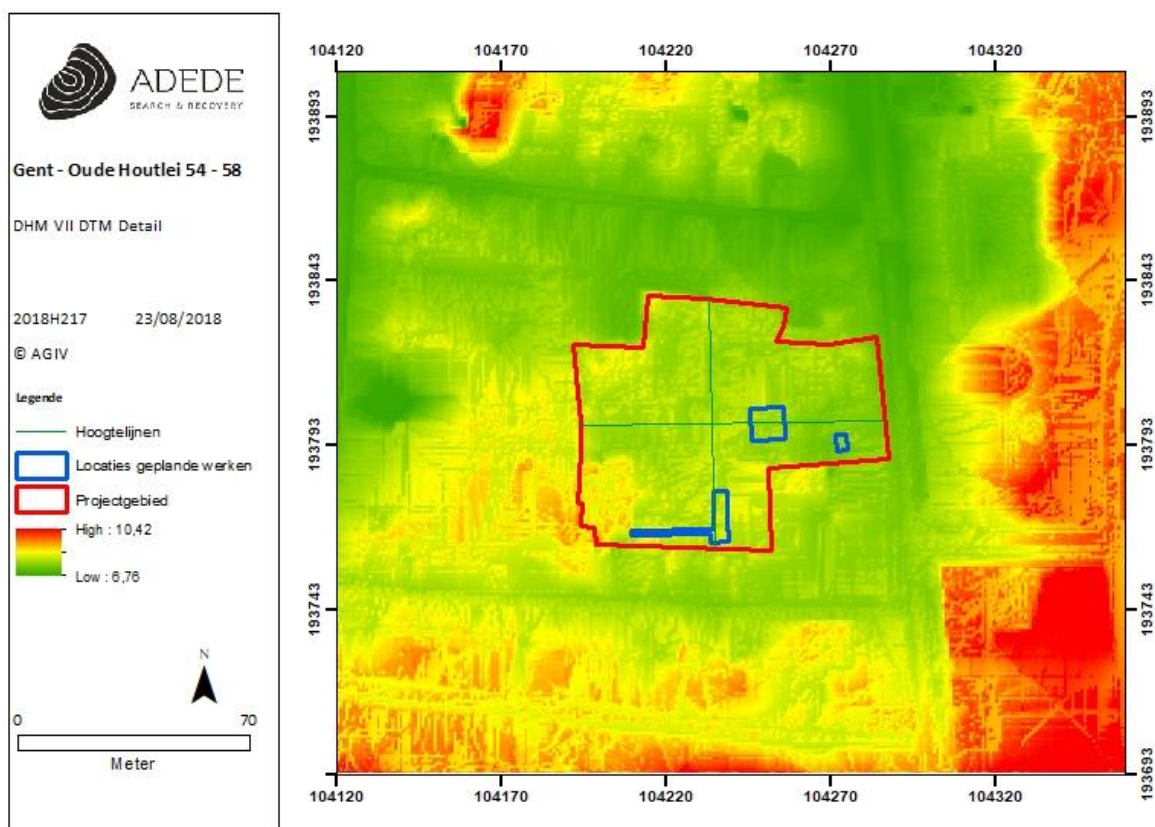
Gent maakt deel uit van de noordelijke laagvlakte van België, die nergens hoger reikt dan 50m en, op wat zachte glooiingen na, zo goed als biljartvlak is. De stad dankt haar ontstaan aan de nabijgelegen samenvloeiing van Leie en Schelde enkele honderden meter ten zuidoosten van het onderzoeksgebied. Het Gentse landschap wordt gekenmerkt door de Blandijnberg (29m) in het zuiden, enkele hoger gelegen zandruggen (waarvan de zandrug Kouter – Kalanderberg – Zandberg – Hoogpoort – Leie het meest uitgesproken is), en vochtige moerassige dalbodem er tussenin.

De Blandijnberg heeft een langwerpige noord – zuid georiënteerde vorm en is langs weerszijden omgeven door meanders van Leie en Schelde. De drassige vallei ten noorden van de Blandijnberg heeft doorheen de tijd een erg veranderlijk karakter gekend. Ze werd op verschillende plaatsen doorsneden door de vele vertakkingen van de beide rivieren die, vanaf het moment dat de mens het gebied in gebruik begon te nemen, nog werden aangevuld met tal van kunstmatige grachten.

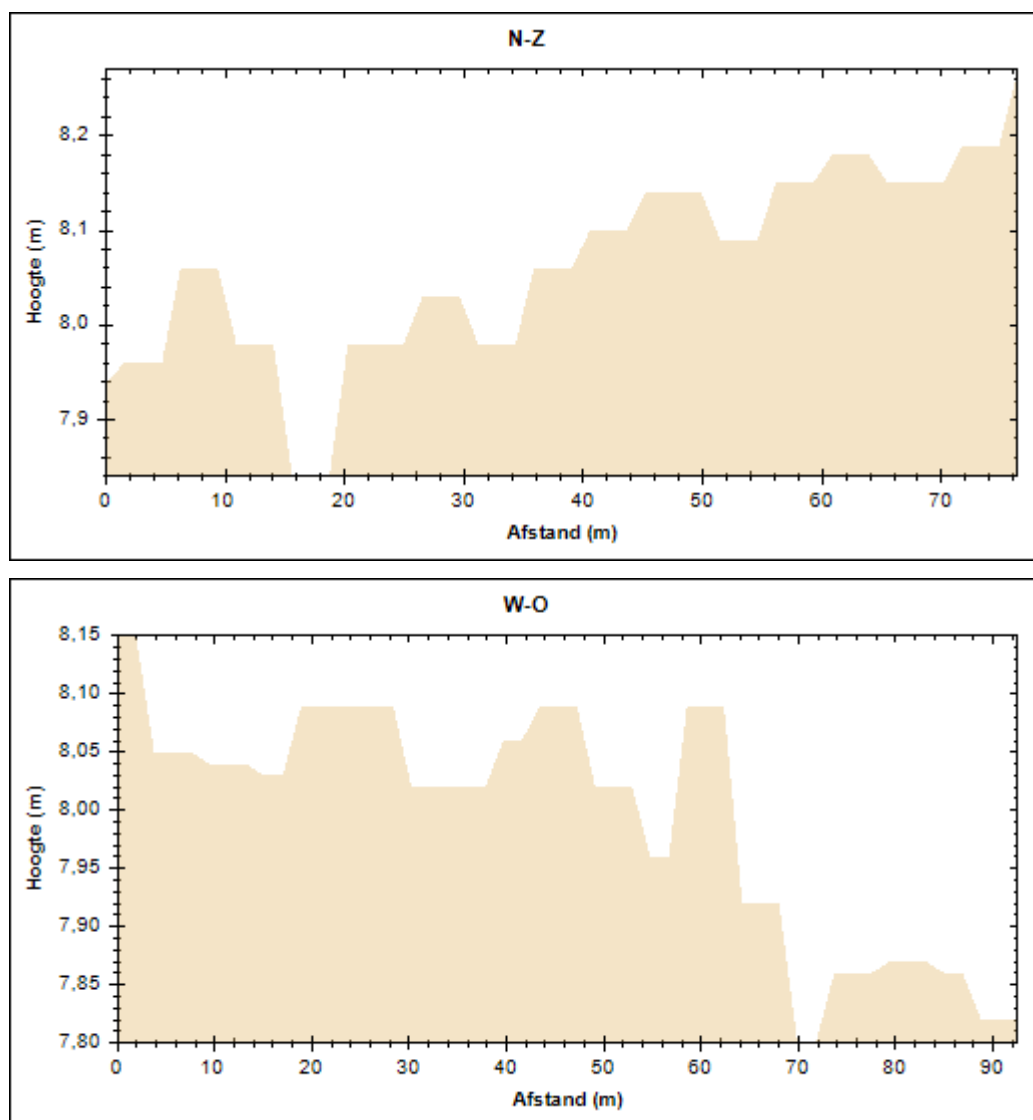
De omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) rond de 9 m + TAW. Het plangebied zelf is vlak, maar op de DHM-kaart is wel te zien dat het terrein zich binnen een lager gelegen zone bevindt ten opzichte van de omliggende gebieden. Het projectgebied kent een vlak verloop met een gemiddelde hoogte van 8m TAW.

Figuur 5. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m.

Figuur 6. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m (detail).

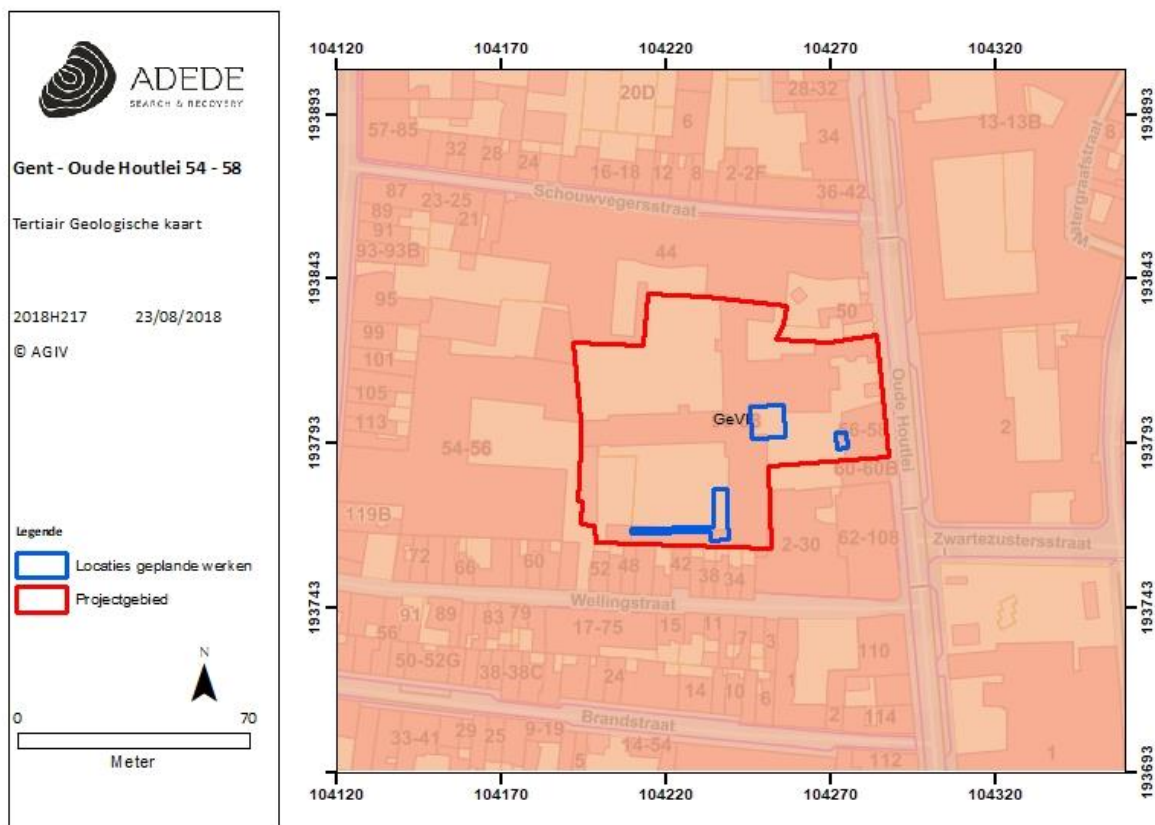
Figuur 7. Hoogteprofielen van het projectgebied.

3.2 Geo(morfo)logische en bodemkundige situering van het onderzoeksgebied

3.2.1 Tertiair geologisch

De Tertiair geologische kaart (1:50.000) geeft de lithologie van de afzettingen onder de Quartaire afzettingen weer. De top van het Tertiaire niveau ligt tussen de -5 en -10m TAW. Op de tertiair geologische kaart is te zien dat net onder de quartaire afzettingen de Formatie van Gentbrugge gelegen is, meer bepaald het Lid van Vlierzele (GeVI). De formatie maakt deel uit van de Ieper Groep, dagzoomt in Oost- en West-Vlaanderen en bereikt haar maximale dikte van 50m in het noorden van België. De sedimenten, bestaande uit klei-, silt- en zandlagen werden afgezet in de zee die het

noorden van België bedekte in het Ypresiaan (Vroeg-Eoceen). Tevens worden deze sedimenten gekenmerkt door zeldzame macrofossielen. De Formatie van Gentbrugge omvat drie leden: aan de basis het Lid van Merelbeke (siltige klei en kleiig silt), gevolgd door het Lid van Pittem en Vlierzele. Laatstgenoemde leden zijn zeer moeilijk te onderscheiden. Beide worden gekenmerkt door glauconiethoudend, fijn tot middelmatig zand en silt waarbij de gelaagdheid (horizontaal en kruisgewijs) wordt verstoord door bioturbatie. De leden verschillen van mekaar in kleigehalte. Het Lid van Pittem bestaat uit glauconiethoudende laagjes kleiig-siltig zeer fijn zand met kleiig-zandige grove silt. In de sedimenten werden getijdegeulen uitgeschuurd waardoor de dikte van de leden enorm kan variëren. Het Lid van Vlierzele en dat van Pittem hebben een maximale dikte van respectievelijk 20m en 15 à 20m. Tevens komen zandsteenbanken (gelithificeerd zand) voor, die in dunne pakketten uiteen kunnen vallen. Deze worden bij het lid van Pittem gekenmerkt door de plaatselijke aanwezigheid van grote hoeveelheden fossielafdrukken².

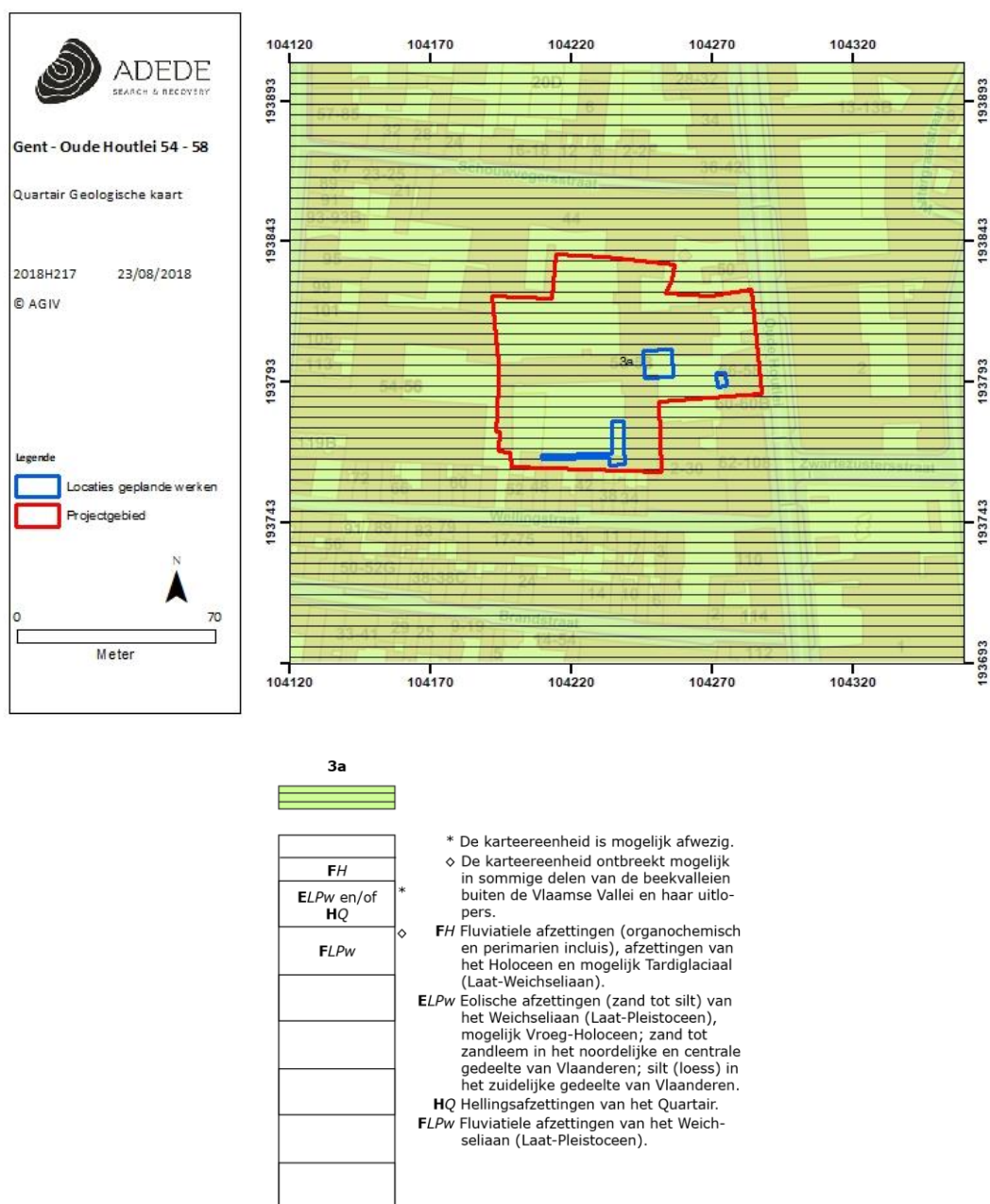

Figuur 8. Situering van het projectgebied op de tertiair geologische kaart.

² De Moor, 2000, p22

3.2.2 Quartair geologisch

De quartair-geologische profieltypekaart (1:200.000) geeft aan dat in het projectgebied Holocene en/of Tardiglaciale fluviatiele afzettingen bovenop de pleistocene sequentie aanwezig zijn. De afzettingen in het projectgebied behoren tot **type 3a**. Het gaat om fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen). Deze sedimenten worden gevolgd door eolische afzettingen (zand tot silt) van het Laat-Pleistoceen, mogelijks Vroeg-Holocene en/of hellingsafzettingen van het quartair. Het betreft zand tot zandleem, te wijten aan de noordelijke ligging van het onderzoeksgebied binnen Vlaanderen. Tenslotte komen er nogmaals fluviatiele afzettingen voor, zowel organochemisch en primair, daterend van het Holocene of mogelijks Tardiglaciaal.

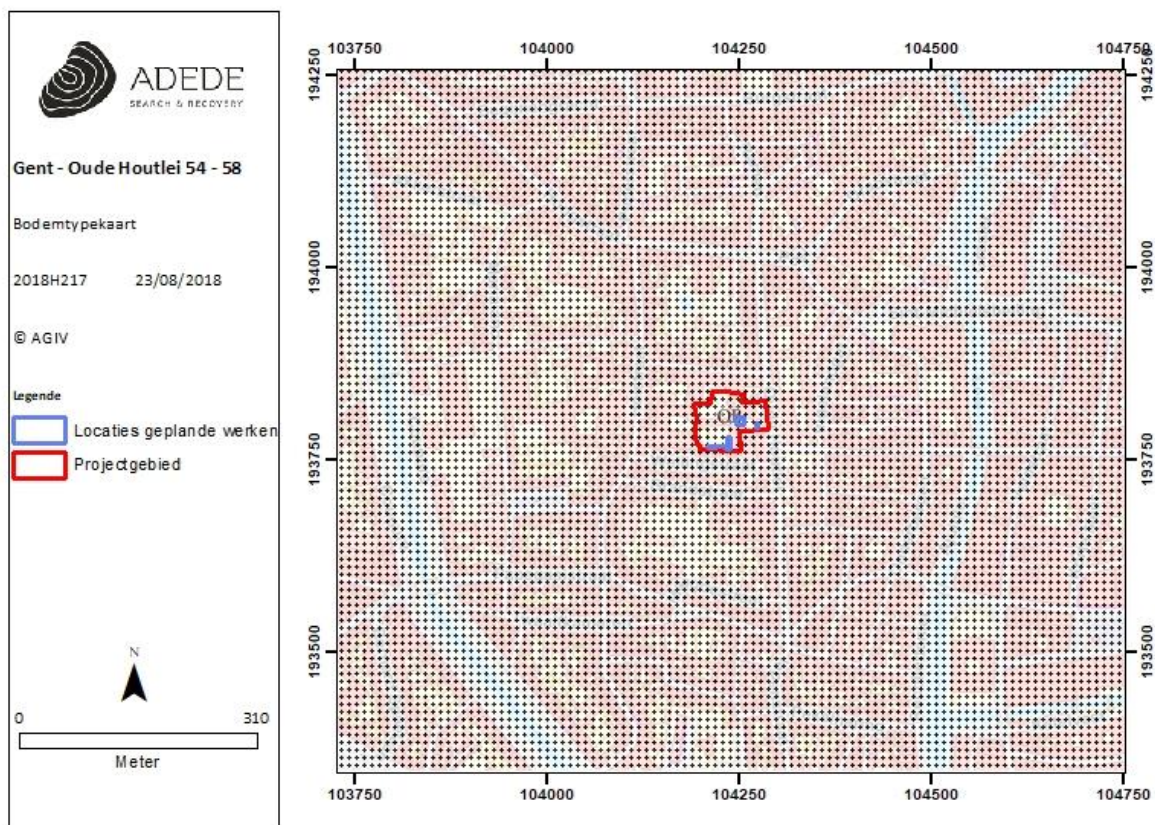
Figuur 9. Situering van het projectgebied op de quartaire geologische kaart.

3.2.3 Bodem

In dit hoofdstuk worden achtereenvolgens de bodemtypekaart, potentiële bodemerosiekaart, erosiegevoeligheidskaart en het bodemgebruiksbestand besproken.

3.2.3.1 Bodemtypekaart

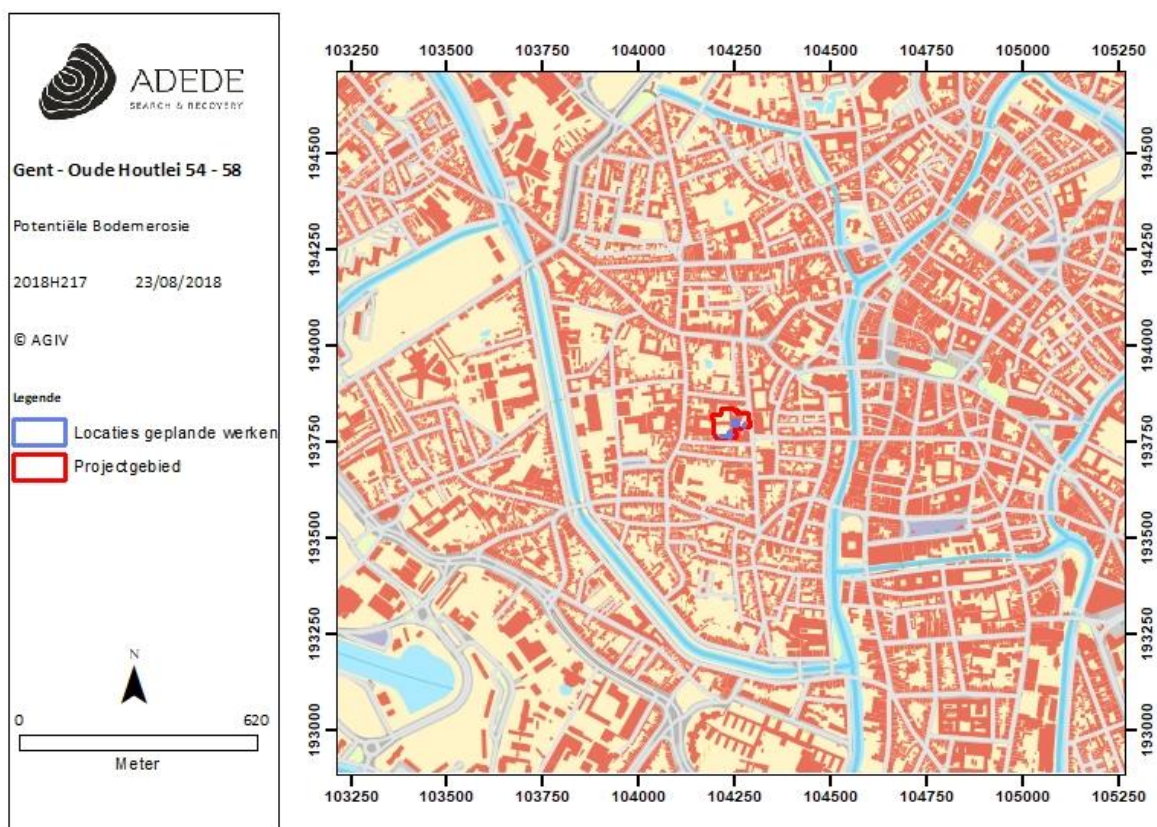
Op de bodemtypekaart staat het projectgebied gekarteerd als OB, wat duidt op een bebouwde zone waarbij het bodemprofiel gewijzigd of vernietigd is door ingrepen van de mens. Deze bodems weerspiegelen niet het originele bodemprofiel. Binnen een straal van 500m komen geen andere bodemtypes voor.

Figuur 10. Situering van het projectgebied op de bodemtypekaart.

3.2.3.2 Potentiële bodemerosie

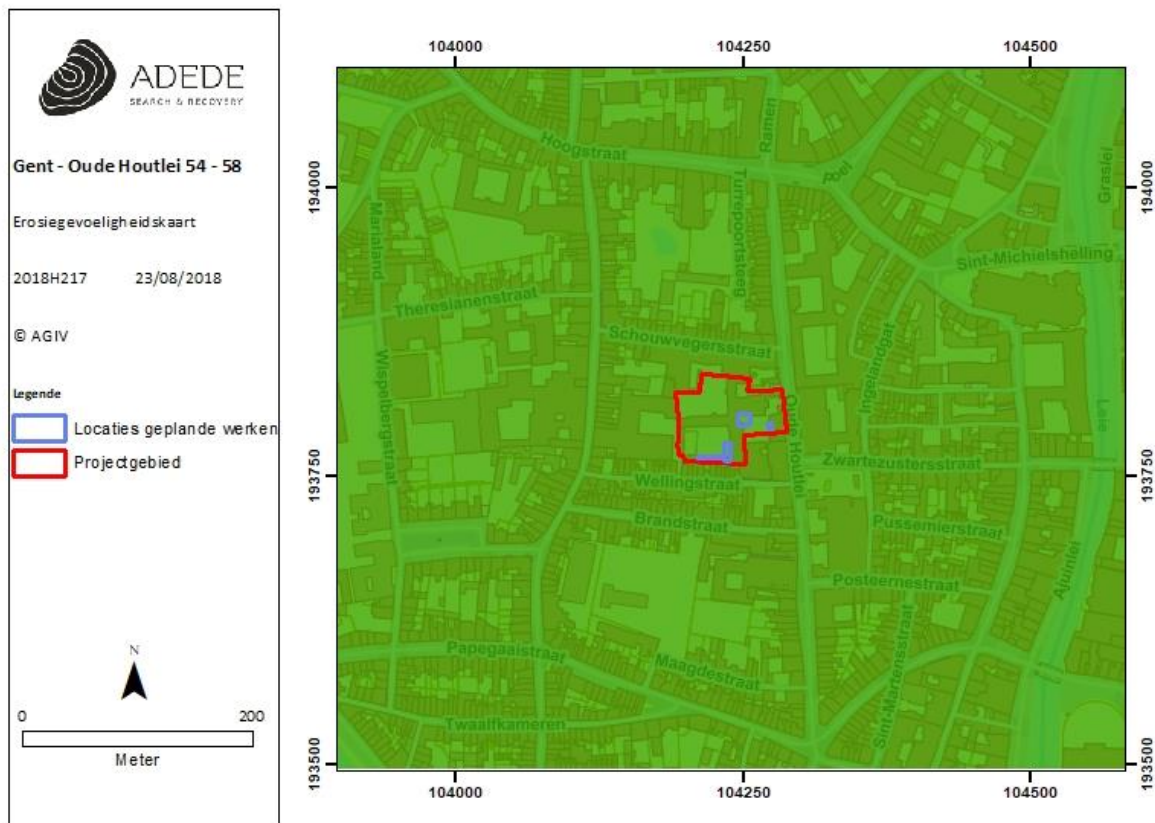
Over het projectgebied is op de potentiële bodemerosiekaart geen info te vinden.

Figuur 11. Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart.

3.2.3.3 Erosiegevoeligheid

De erosiegevoeligheidskaart beschrijft het projectgebied en omgeving als zeer weinig erosiegevoelig.

Figuur 12. Situering van het projectgebied op de erosiegevoeligheidskaart.

3.2.3.4 Landgebruik

De bodemgebruiksbestandkaart plaatst het onderzoeksgebied in een zone die benoemd staat als 'andere bebouwing', wat wil zeggen dat het grootste deel van het gebied wordt bedekt door structuren; gebouwen, wegen, artificiële oppervlakten met groene oppervlakten en open bodem (tussen 30 en 80% is verhard).

Figuur 13. Situering van het projectgebied op het bodemgebruiksbestand.

3.2.3.5 Gewestplan

Het onderzoeksgebied bevindt zich in een zone die bestemd is als woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde.

3.3 Historische situering van het onderzoeksgebied

3.3.1 Algemene historische situering

Het ontstaan van de stad Gent is geen eenvoudig verhaal. Lange tijd werd St-Amandus aanzien als de stichter van de stad maar recent archeologisch onderzoek heeft uitgewezen dat de Gentse ontstaansgeschiedenis veel verder teruggaat dan Amandus. Opgravingen toonden aan dat in de Romeinse tijd al een vicus te vinden was ter hoogte van de samenvloeiing van de Leie en de Schelde. De naam van de vicus was vermoedelijk Ganda, wat samenvloeiing zou betekenen in het Keltisch³.

Het is op deze plaats, aan de samenvloeiing van de Leie en de Schelde, dat Amandus in het tweede kwart van de zevende eeuw de St-Baafsabdij zou stichten, die in het begin ook de naam Ganda zou dragen. Na 650 sticht Amandus nog een tweede klooster, Blandinium genaamd (de latere St-Pietersabdij), ter hoogte van de Blandijnberg. Onafhankelijk van deze twee kloosterdomeinen ontwikkelde zich in de buurt van de Zandberg, vermoedelijk al in de zevende eeuw, een agrarische nederzetting dewelke tegen het tweede kwart van de negende eeuw zou uitgroeien tot een portus met handelsactiviteit met de naam Gandavum. De verschillende campagnes van de Vikingen bleken nefast te zijn voor de ontwikkeling van deze vroege bewoningskernen. De twee kloosters werden platgebrand en vermoed wordt dat ook Gandavum werd vernield.⁴

Wanneer de Vikingen na de slag bij de Dijle definitief uit deze streken werden verdreven, werd door Boudewijn II van Vlaanderen een graaflijk castrum (het latere Gravensteen) opgetrokken op het zuidelijk deel van een toenmalig eiland dat werd gevormd door de Leie in het zuiden en zuidoosten, de Lieve ten westen, de Leertouwers- of Plottersgracht ten noorden en noordwesten en de Schipgracht ten noordoosten. Op de rest van het eiland, ongeveer waar vandaag Oudburg te vinden is, ontstond al snel een civiele nederzetting of burgus (Oud-BURG) in de schaduw van het castrum. Een nieuwe Portus ontstond aan beide zijden van de Leie ter hoogte van de Gras- en Korenlei en de Groentemarkt en ook de oude Portus op de Zandberg kende een heropleving. Beide bewoningskernen zouden in de loop van de tiende eeuw langsheen het traject van de Hoogpoort naar elkaar toegroeien. Ook nog in de tiende eeuw worden beide abdijen met steun van de Graven van Vlaanderen opnieuw heropgebouwd. Ook rond de abdijen ontstaan opnieuw kernen van bewoning.^{5/6}

³ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121063>

⁴ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121063>

⁵ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121063>

⁶ https://nl.wikipedia.org/wiki/Boudewijn_II_van_Vlaanderen

In de late 10de eeuw werd de eerste omwalling reeds overschreden en ontplooidde de oorspronkelijke handelsnederzetting zich in westelijke richting tot over de Leie, een uitbreiding die het gevolg was van zowel economische als demografische groei. De onregelmatige vorm van de Gentse binnenstad (ook wel De Kuip genoemd) is een weerspiegeling van de grachtengordel van omstreeks 1100 waarbij delen van de Schelde en de Leie werden aangevuld met gegraven grachten. Langzamerhand verplaatsten de handels- en havenactiviteiten zich van de Schelde naar de Leie: de binnenhaven ontwikkelde zich aldus vanaf de 13de eeuw⁷. Tegen het einde van de 14de eeuw had de inmiddels derde Gentse stadsomwalling een omtrek bereikt van ongeveer 12,5 kilometer. Van het omwalde gebied van ca. 644ha was slechts 200ha bebouwd⁸.

Gedurende de 13de eeuw, tijdens relatief vredige tijden, was het voornamelijk de gunstige ligging van Gent aan Vlaanderens twee belangrijkste rivieren die voor de ontwikkeling van de binnenhaven zorgde en bijgevolg voor de ontwikkeling van Gent tot middeleeuwse grootstad. Hoewel Gent zich in het binnenland bevindt, is de stad nooit opgehouden deze gunstige natuurlijke waterverbindingen verder te benutten. Aansluiting met het internationale zeevaartverkeer werd verkregen door, naar gelang de economische en politieke eisen, kanalen te graven in verschillende richtingen. Zo werd bijvoorbeeld reeds in het midden van de 13de eeuw de Lieve uitgegraven om een verbinding te creëren met Brugge en Damme⁹. Dankzij het valoriseren van deze waterwegen en de aansluiting die werd gevonden met het internationale zeevaartverkeer bleef de stad groeien.

Langzamerhand werden de onbebouwde zones in het stadscentrum opgevuld en pas aan het einde van de 15de eeuw en het begin van de 16de eeuw werden aanpassingen aan de omwalling noodzakelijk. Herhaaldelijke aanvallen en oorlogen hadden een versterkte stadsomwalling tot gevolg. De meest ingrijpende wijzigingen vonden plaats in 1539-1540 wanneer de stad gedeeltelijk werd ontmanteld, de binnenpoorten werden afgeschaft en een dwangburcht werd opgericht. Dit bastion werd al snel terug verlaten en gedeeltelijk ontmanteld, maar de dringende noodzaak voor een aaneensluitende stadsversterking met dammen, vesten en bastions bestand tegen de nieuwe krijgsmiddelen bleef bestaan¹⁰.

In diezelfde periode (na 1530) kende Antwerpen een snelle groei tot belangrijk handelscentrum. Als reactie hierop richtten de Gentenaren hun blik richting Westerschelde in plaats van het ondertussen verzande Zwin als uitweg naar de zee. Om verbinding te maken met de toenmalige voornaamste

⁷ L. Charles & M.C. Laleman, *Het Gent Boek*, Gent, 2006, p. 51. & M.C. Laleman et al., *Het Panoramisch Gezicht op Gent 1534, Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis & Oudheidkunde te Gent*, nr. 68, 2014, Gent, p. 167.

⁸ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/122210>

⁹ J. Decavele, *De eeuwenoude Gentse zeehavenambitie*, Gent, 2010, pp. 1-2.

¹⁰ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/122210>

commerciële ader van Europa was een vorstelijk octrooi nodig. Gezien Keizer Karel V zijn geboortestad genegen was, liet hij in 1545 door landmeter Frans van de Velde een kanaalplan ontwerpen. Twee jaar later werd de toestemming verleend om met graafwerken te beginnen voor een kanaal tussen Gent en de Landdijk. Nog eens twee jaar later werd een doorsteek gemaakt naar de Westerschelde en werd er een schutsluis gebouwd. De Gentenaren hadden, ondanks hevige protesten van de Antwerpenaren die de concurrentiestrijd al voelden aankomen, eindelijk hun kanaal en hun sas. Op die manier werd -via de zogenaamde Sasse Vaart- een nieuwe rechtstreekse verbinding gecreëerd met de Westerschelde en zo ook met de zee. Keizer Karel toonde zijn steun aan het Gentse project in 1556 door er ostentatief gebruik van te maken om naar Vlissingen te varen alwaar hij verder afreisde naar Spanje¹¹. De Sassevaart vertrok vanuit Gent ter hoogte van de huidige Sassekaai, aan het huidige Neuseplein/Gent Tolpoort. Een verbinding tussen de Sassevaart en de Lieve werd gevormd door het Meerhemkanaal, dat ook wel Schipgracht of Burggravenstroom werd genoemd.

Doorheen de 16de eeuw onderging de economische, sociale en politieke structuur van de stad een serieuze verandering. De ambachtelijke privileges die een verlamdend effect hadden werden opgeheven. Er werd bevel gegeven tot het aanleggen van een dwangburcht, het zogeheten Spanjaardkasteel, op de locatie van de Sint-Baafsabdij, waardoor het grootste deel van deze belangrijke abdij en het dorp daar rond verdween. De tweede helft van de 16de eeuw werd gekenmerkt door de godsdienststrubbelingen, waarbij Gent een hoofdrol zou vertolken. De stad kende een calvinistisch bewind van 1577 tot 1584. In deze periode werd een nieuwe omwalling met bastions rond Gent opgetrokken. Men bouwde hierbij grotendeels verder op de tweede omheining maar in het oosten kwam men dicht bij de stad en incorporeerde men wat overbleef van het Spanjaardskasteel mee in de versterking. Deze omwalling had de typische driehoekige vorm die de Gentse plattegrond zou blijven typeren tot eind 18de eeuw.¹²

Na het uitbreken van de Franse Revolutie in 1789 kwamen de Zuidelijke Nederlanden tussen 1794 en 1814 onder Frans bewind, wat een ingrijpende verandering van maatschappij en instellingen betekende. Gent werd benoemd tot hoofdstad van het departement Schelde, een van de negen departementen waarin de Zuidelijke Nederlanden in 1795 werden opgedeeld. Vanuit de ideologie die dit nieuwe bewind typeerde werden katholieke clerus en adellijke grootgrondbezitters hard aangepakt. Kerken en kloosters werden ten voordele van de staat verkocht of gesloopt en op de

¹¹ L. Charles & M.C. Laleman, *Het Gent Boek*, Gent, 2006, p. 138 ;p. 143 & J. Decavele, *De eeuwenoude Gentse zeehavenambitie*, Gent, 2010, pp. 1-2.

¹² <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/2504/bijlagen/120a58>

vrijgekomen ruimte verrezen nieuwe, burgerlijke gebouwen. Onder Napoleon I werd de stad verder ontmanteld.¹³

Onder koning Willem I van Oranje (1814-1830) ging het Gent relatief voor de wind. Door het oprichten van de universiteit in 1816 was Gent, niet enkel op intellectueel niveau maar ook op bouwkundig vlak, een nieuw statussymbool rijker. Na de eerste turbulente jaren van de stichting van België, waaronder de sluiting van de Schelde en het kanaal van Terneuzen en het verlies van overzeese afzetgebieden, zet de groei van Gent zich door. Dankzij de katoen- en vlasindustrie wordt Gent één van de koplopers wat betreft textiel in Europa. Het bevolkingsaantal groeide sterk en op 60 jaar tijd een verdubbeling (155 000 in 1890). Fabrieken en arbeiderswoningen werden op de nog bestaande open ruimte aangelegd terwijl de stad zelf verder uitbreidde richting de randgemeenten. Het stadscentrum kende op het einde van de 19de eeuw ook nog enkele veranderingen. Oude stadswijken werden gesloopt, nieuwe wegen werden aangelegd en tal van historische waterwegen en wallen werden gedempt. In het aanloop naar de wereldtentoonstelling van 1913 werden een aantal restauraties van belangrijke monumenten uitgevoerd.¹⁴

De onderzoeklocatie aan de Oude Houtlei is gelegen langs het tracé van de (tweede) stadsomwalling die in de 12de eeuw rond het middeleeuwse Gent werd aangelegd.

De omwalling verloor zijn militaire functie in de loop van de 14de eeuw. Door de snelle economische bloei, vooral onder impuls van de lakennijverheid, werd de bouwgrond binnen de omwalling schaarser. Hierdoor ontstonden er nieuwe nederzettingskernen buiten de toenmalige stadspoorten¹⁵. Om deze kernen te kunnen beschermen was de aanleg van een ruimere vestinggordel noodzakelijk. De oude versterking behield enkel nog haar symbolische functie. Zo bleef ze nog steeds belangrijk in de architectonische geschiedenis van de stad. Van de torens is echter niets meer bewaard gebleven in het stadsbeeld, deze moesten immers worden afgebroken na de Carolijnse Concessie van 1540. Karel V dwong de Gentenaren hierbij hun versterkingen langsheen de Schelde te verwijderen. De vrijgekomen zones tussen wal en gracht konden nu echter gebruikt worden voor andere doeleinden zoals tuinbouw, bewoning of ambachtelijke activiteiten. Zo gingen verschillende religieuze groeperingen zich omstreeks 1300 vestigen op een onbebouwde strook aan stadszijde van de oude versterking¹⁶.

¹³ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/2504/bijlagen/12058>

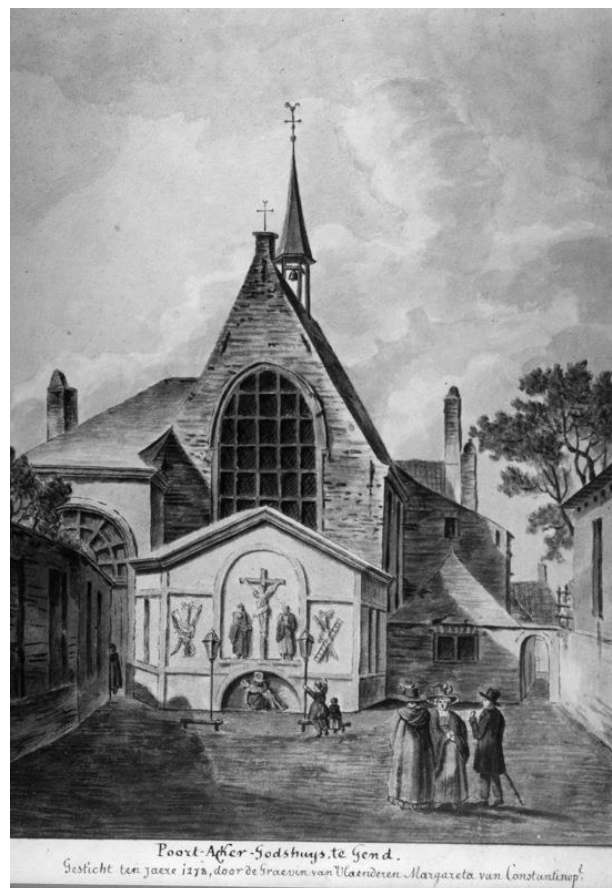
¹⁴ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/2504/bijlagen/12058>

¹⁵ Capiteyn, 2007

¹⁶ Laleman, 1985

Sint – Aubertusbegijnhof van Poortakker

In 1278 nam Margareta van Constantinopel, gravin van Vlaanderen het Sint-Obbrechtsbegijnhof onder haar bescherming. Veel rijke en invloedrijke personen volgden haar voorbeeld. Dankzij deze giften konden de terreinen ontwikkeld en bebouwd worden buiten de voormalige stadswallen. Het Begijnhof lag binnen de site omgeven door de Oude Houtlei, de Wellinckstraat; Holstraat en de Schouwvegerstraat en was aan alle zijden omgeven door huizen. Een groot deel van deze huizen kwam door middel van schenkingen in het bezit van het begijnhof.

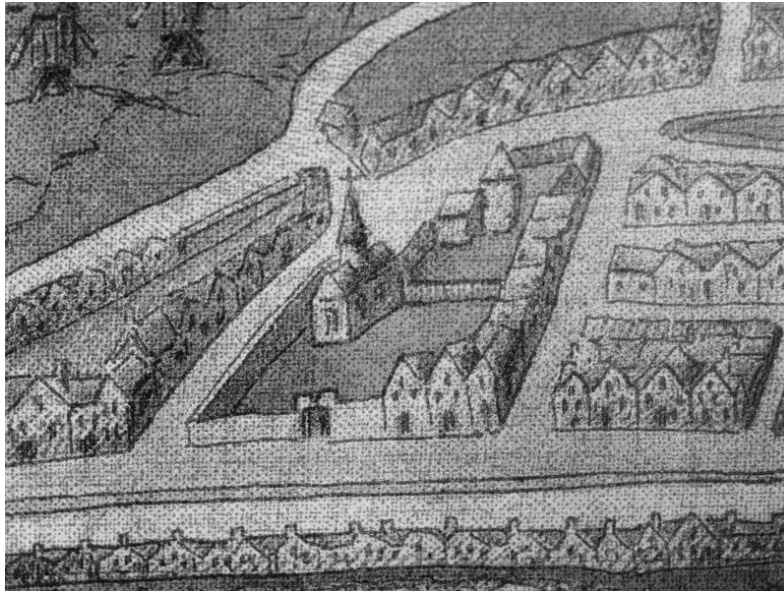

Figuur 15. Godshuis Poortakker ten tijde van Margaretha van Constantinopel¹⁷

Het domein had achter de kapel twee grote tuinen en een vijver (zie infra: historische kaarten). Hiervan verhuurden de Begijnen in 1467 een deel van de tuin met woning in de Wellinckstraat. Mogelijks vond in dit pachthof in 1870 het Sint-Jozefsvennootschap, later omgevormd in de katholieke burgerkring, onderdak. Tijdens de onrusten eind 18^e eeuw bleven begijnhoven grotendeels gespaard. Ze werden genationaliseerd en aan de dienst Godshuizen geschonken.

¹⁷ Aquarel daterende uit 1835. De oude kapel werd gesloopt omstreeks 1874 waardoor dit de enige weergave is op de voorgaande situatie. De stelling dat dit het uitzicht was in de 13^e eeuw moet met een korrel zout genomen worden. <http://balat.kikirpa.be/photo.php?path=B076356&objnr=130343&nr=5>

Onderstaande tekening door Heins, Amands Jan uit 1534 laat toe een inzicht te verkrijgen in de opbouw van het klooster te Poortakker. Hierzien we een toegangspoort langs de Oude Houtlei met het godshuis gelegen in zuidwestelijke hoek. Bebouwing lijkt zich enkel voor te doen aan langs de straatzijde van de Oude Houtlei en de Schouwvegersstraat. De hierboven vermelde Wellingstraat lijkt onbebouwd.

Figuur 16. Godshuis Poortakker ca. 1534¹⁸

In de 19^e eeuw werd besloten bestande waterlopen te dempen. Waterlopen waren namelijk een broeihaard voor verschillende ziekten. Zo veroorzaakte cholera grote epidemieën in de tweede helft van de 19^e eeuw. Arbeiders bevolkten de kwalitatief minderwaardige beluikshuisjes. De wijken waarin de centrumbelijken lagen, werden vaak doorsneden door waterlopen. Bij de sloop van deze beluiken werd omwille van stedenbouwkundige en hygiënische redenen besloten om de openliggende kanaaltjes, lees 'stinkende riolen' onmiddellijk dicht te gooien. Straatnamen als de Tichelrei, Ottogracht en onder andere de Oude Houtlei verwijzen naar de vroegere aanwezigheid van water¹⁹.

¹⁸ <http://balat.kikirpa.be/photo.php?path=B076360&objnr=130028&nr=1>. Zie ook Hfst. Historische kaarten

¹⁹ Laleman, 2007

Figuur 17. Zicht op de Oude Houtlei voor het dempen²⁰

In 1863 werd het voormalige begijnhof gekocht door graaf Joseph de Hemptinne die de gebouwen ter beschikking stelde van de congregatie van de Eeuwigdurende Aanbidding van het Heilig sacrament des Altaars, een pauselijke orde opgericht in 1848. Aanvankelijk waren er plannen om de bestaande kapel te herstellen. Dit idee werd verlaten waarop men besloot om een volledig nieuw klooster op te richten. Geïnspireerd op de vroege gotiek werden de ontwerpen gemaakt door Ingenieur Arthur Verhaegen. In 1873-1874 bouwde men de kapel en de kloostervleugel en werd de oude kapel afgebroken. In de loop van de daaropvolgende jaren werd het klooster gebouwd met een aantal vleugels gelegen rond 2 binnentuinen²¹.

In het begin van de 20^e eeuw ondergingen de gebouwen enkel wijzigingen. Zo werd de aalmoezenierswoning verhoogd en uitgebreid met een toren. Het klooster kreeg een nieuwe, kortere vleugel en het retraitehuis werd met 2 verdiepingen verhoogd. Ook de functie van de gebouwen veranderde. Het weeshuis werd omgevormd tot een home voor juffrouwen, het bisschoppelijk retraitehuis bleef tot na de 2^e wereldoorlog bestaan. In 1971 kregen deze twee vleugels een nieuwe bestemming als studentenhome, terwijl een gedeelte van de tuin en de gebouwen aan het Sint-Lucasinstituut werd verkocht.

In 1998 werd het klooster verkocht aan een particulier. Het complex werd naar aanleiding hiervan beschermd als monument. Het voormalige klooster werd omgevormd tot een hotel zoals nog steeds in de hedendaagse situatie²².

²⁰ Laleman, 2007 & Beeldbank Gent

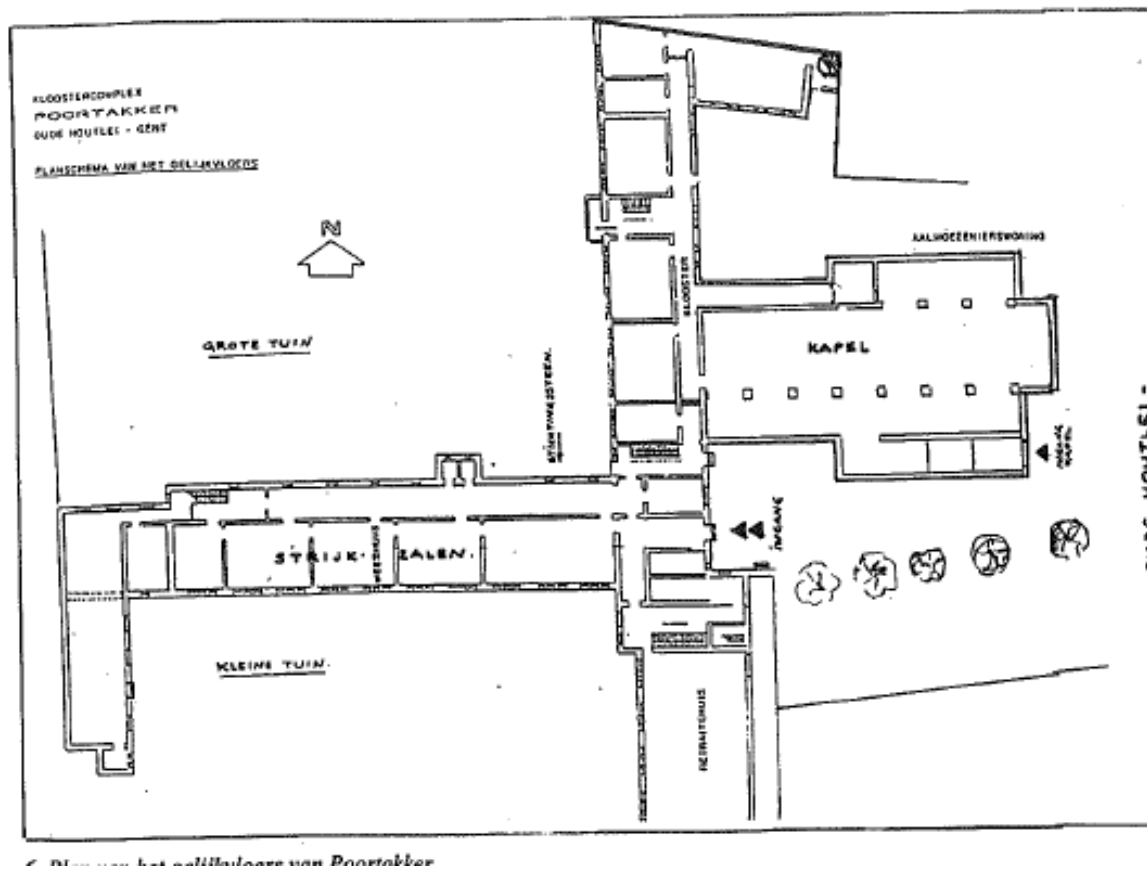
²¹ Everaert, G.,sd.

²² Idem

Figuur 18. Verscheidene bouwfases sinds eind 18^e eeuw. Links onder (1796), rechtsonder (1857), linksboven (1878-1880), rechtsboven (2000) ²³

²³ Rabeau, G., 2001

Figuur 19. Detailplan gelijkvloers

3.3.2 Historisch kaartmateriaal

Panoramisch zicht op Gent (1534)

Wat historisch-cartografisch onderzoek betreft zijn onderzoekers die Gent onder de loep nemen beter bediend dan in veel andere gevallen. De vele historische kaarten die voor de historische kern van Gent beschikbaar zijn laten toe een inzicht te krijgen in de evolutie van de ruimtelijke stedelijke situatie vanaf de vroege 16e eeuw. De oudste cartografische bron is het stadsgezicht op Gent van Pieter de Keyser, dewelke een mooie impressie van de Gentse binnenstad anno 1524 geeft. Het perspectief van de schilder is echter niet voldoende van bovenaf genomen waardoor het stratenplan op dit werk verdrinkt in de huizenmassa en er, behalve de grotere bouwwerken, niet echt iets op kan herkend worden. Specifiek voor het onderzoeksgebied biedt deze kaart niet echt een meerwaarde.

De eerste kaart die voor het onderzoeksgebied van belang is, is het Panoramisch Zicht op Gent uit 1534 waarvan de naam van de maker de geschiedenisboeken niet heeft gehaald. Het werk geeft een vanuit het oosten gezien vogelperspectief op het 16e-eeuwse Gent. Op deze kaart is de kapel van het Alexianenklooster duidelijk weergegeven. Alhoewel de 12de-eeuwse versterking zijn militaire functie reeds had verloren, waren de stadsmuren en -poorten nog duidelijk aanwezig in het toenmalige stadsbeeld. Ook zien we de verschillende gebouwen rond de kapel. (zie ook beschrijving tekening Heinz, Amands)

Figuur 20. Situering van het projectgebied op het Panoramisch Zicht op Gent (1534)

Kaart van Deventer (1559)

Een volgende kaart is deze van Deventer. Ook hier wordt de kapel duidelijk weergegeven omgeven door bebouwing. Ten oosten is de Oude Houtlei zichtbaar.

Figuur 21. Situering van het projectgebied op de kaart van Deventer.

Kaart van Braun en Horenberg (1572)

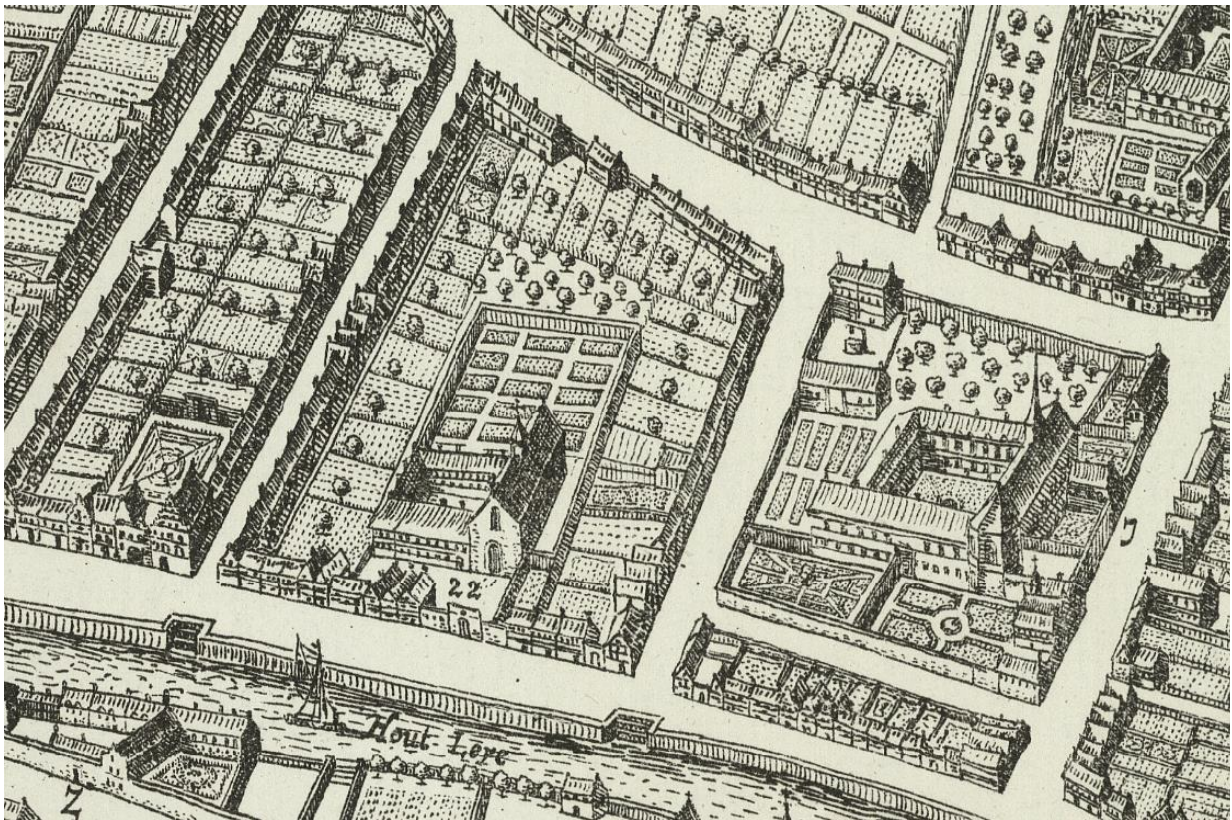
Interessant op onderstaand fragment is de weergave van het instituut op een meer perceelsmatig niveau. Hier wordt een kapel in zuidoostzijde weergegeven met binnentuin omgeven door gebouwen.

Figuur 22. Situering van het projectgebied op de kaart van Braun en Horenberg

Kaart van Sanderus 1641

Onderstaande kaart geeft een groot detail weer van de situatie in de 17^e eeuw. Op dit plan, opgesteld in bird's eye view, valt de toegangspoort langsheen de Oude Houtlei waar te nemen. De straatzijden zijn langs alle zijden bebouwd door middel van woningbouw. Het godshuis (nr. 22) zelf staat centraal binnen het perceel weergegeven en kent aanhorende vleugels aan de zuidzijde (links op onderstaand fragment. Het godshuis is ommuurd, achteraan bevinden zich tuintjes. Buiten deze ommuring bevinden zich onbebouwde percelen/boomgaarden.

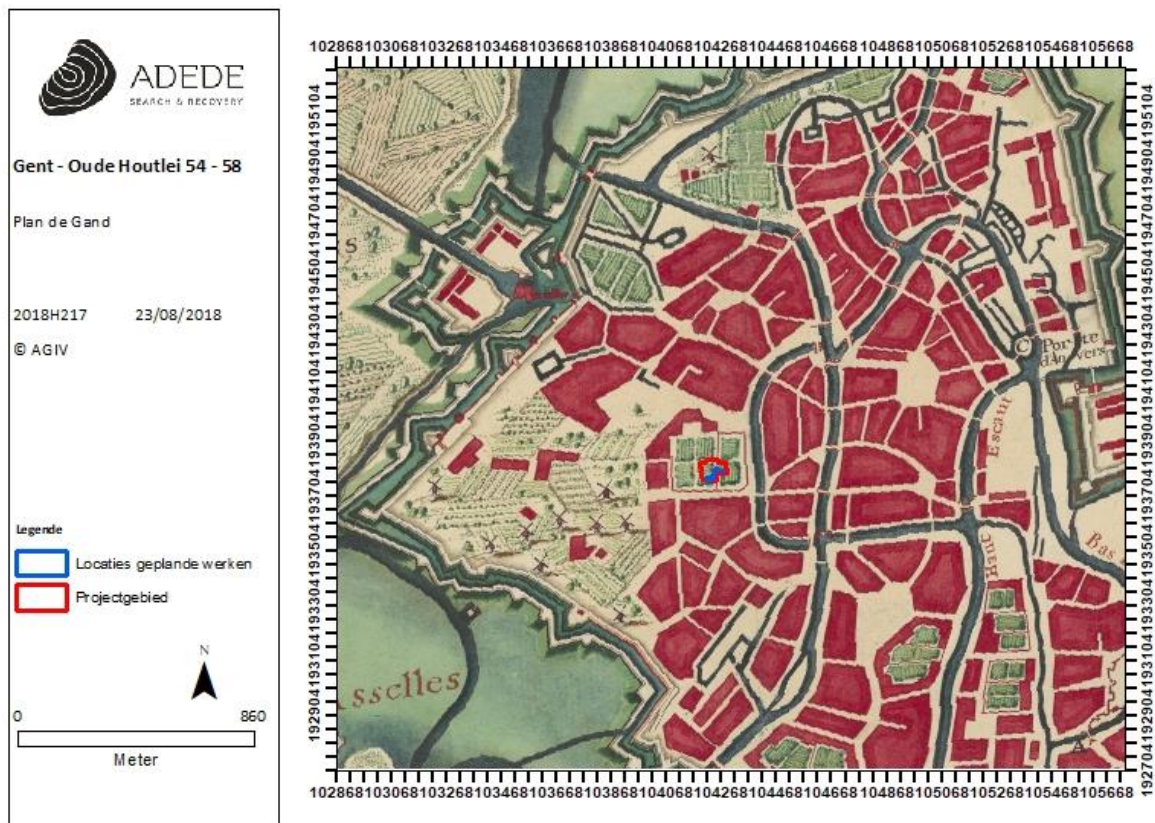
Figuur 23. Kaart van Sanderus²⁴

Plan de Gand 1678

Onderstaand fragment werd toegevoegd, niet omwille van het detail, maar omdat het een planmatig inzicht geeft in de situatie in de 17^e eeuw. Het onderzoeksgebied is gelegen ten westen van de Oude Houtlei. Verder ten westen van het onderzoeksgebied is een afwezigheid van bebouwing vast te stellen en worden de gronden voornamelijk gebruikt als tuinen/akkers met een grote aanwezigheid van windmolens. Ten noordwesten valt dan weer het kanaal richting Brugge (Brugse Vaart) waar te nemen die later de verbinding zal vormen voor het aanleggen van de coupure²⁵.

²⁴ Raadpleegbaar op <https://lib.ugent.be/viewer/archive.ugent.be%3AA4B95AC6-FBC2-11E3-9E41-33D9D43445F2#?c=0&m=0&s=0&cv=0&r=0&xywh=4236%2C1936%2C2228%2C1386>

²⁵ Janssens, D., 2017, p32-35

Figuur 24. Situering van het projectgebied op het 'Plan de Gand'

Plan de la ville et citadelle de Gand qui fut assignée par les Hauts Alliez le 18. decembre 1708

De kapel wordt weergegeven met omliggende bebouwing en wordt beschreven als Oost-Ackergem Godshuis (41). Deze kaart focust zich op de meer significante gebouwen binnen Gent.

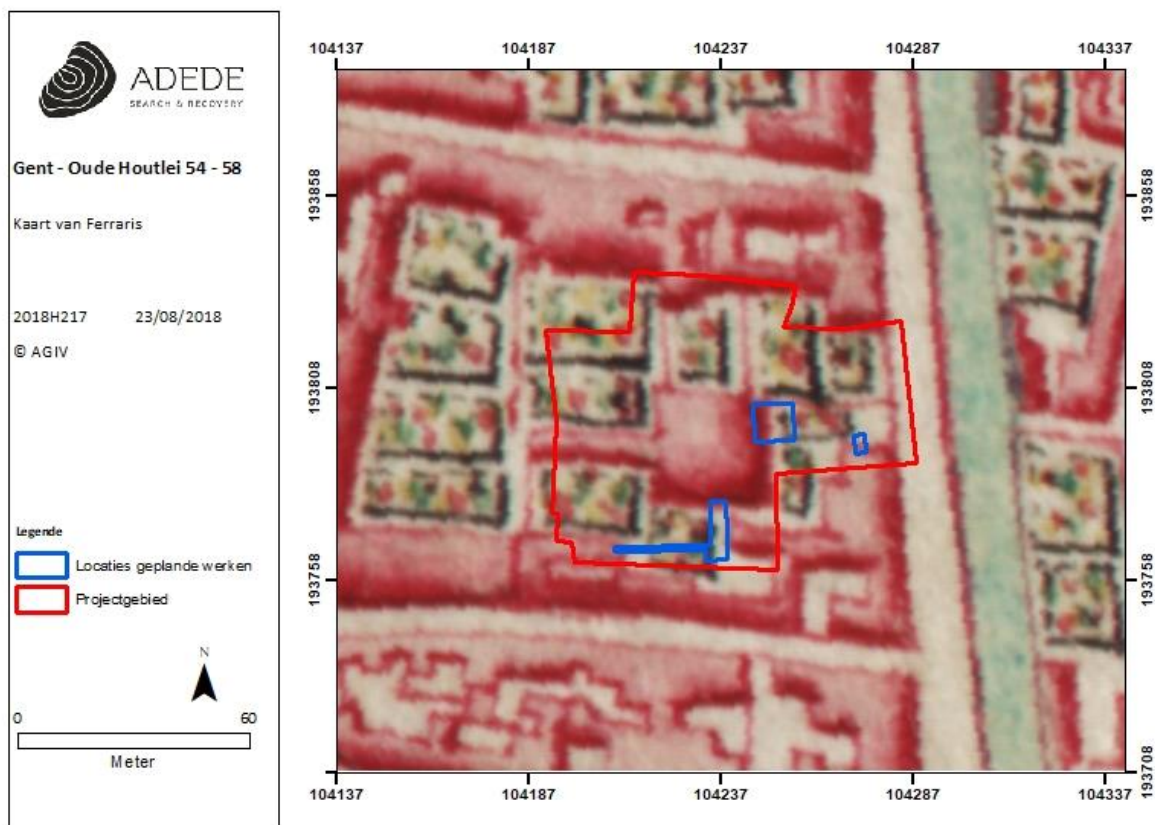
Figuur 25. Plan de la ville et citadelle de Gand qui fut assignée par les Hauts Alliez le 18. decembre 1708

Kaart van Ferraris

In opdracht van Keizerin Maria-Theresia en Keizer Jozef II werden de Oostenrijkse Nederlanden voor het eerst grootschalig en systematisch topografisch gekarteerd. 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten werden geklasseerd volgens bundels en vergezeld van een beschrijvende tekst. Dit alles gebeurde onder leiding van generaal Joseph-Jean-François Graaf de Ferraris (1726-1814). Het resultaat was een Kabinetskaart in drie exemplaren. Het exemplaar, bestemd voor de Oostenrijkse gouverneur Karel van Lotharingen, is heden in bezit van de Koninklijke Bibliotheek Albert I te Brussel. De andere exemplaren bevinden zich in het Rijksarchief in Den Haag en het *Kriegsarchiv* te Wenen²⁶.

Onderstaand kaartfragment laat een groot detail toe op perceelsniveau. Deze toont een quasi identieke gelijkenis met de geschetste verschillende bouwfases (zie figuur 12) waardoor het met enige voorzichtigheid mogelijk is uitspraken te doen over de zones waarbinnen de ingrepen zullen plaatsvinden. Deze lijken in gebruik te zijn als binnentuintjes met mogelijks tuinmuurtjes ter hoogte van de geplande balie. Ten oosten is nog steeds de Oude Houtlei waar te nemen voorafgaand aan het dempen ervan.

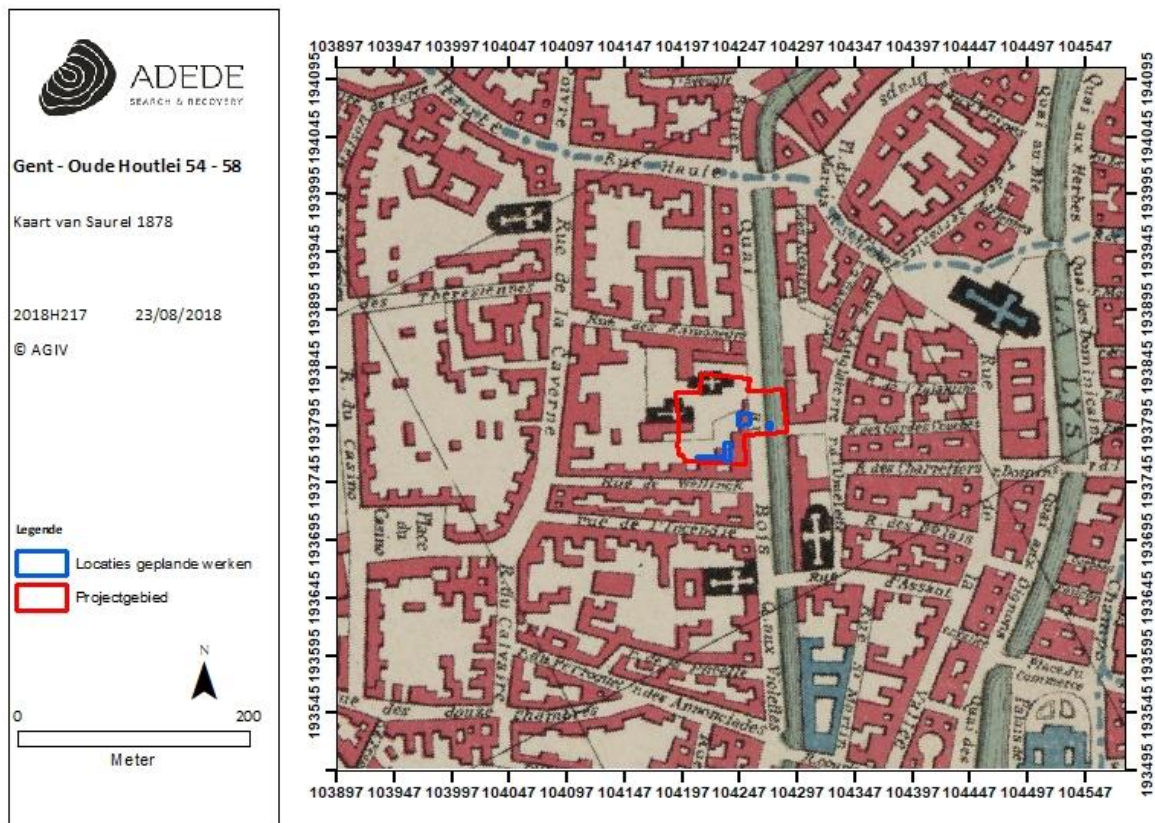
²⁶ http://www.ngi.be/Common/ferraris_nl.pdf

Figuur 26. Situering van het onderzoeksgebied op de kaart van Ferraris

Kaart van Saurel (1878)

Hoewel dit kaartfragment onderhevig is aan een lichte verschuiving, is echter vast te stellen dat de kapel reeds gebouwd is in het noorden. Opvallend ook wordt nog steeds de oude kapel weergegeven in het westen, hoewel die volgens de historische bronnen gesloopt werd enkel jaren voorheen (supra).

Figuur 27. Situering van het onderzoeksgebied op het plan van Saurel

Topografische kaart van Gent 1903 – 1922

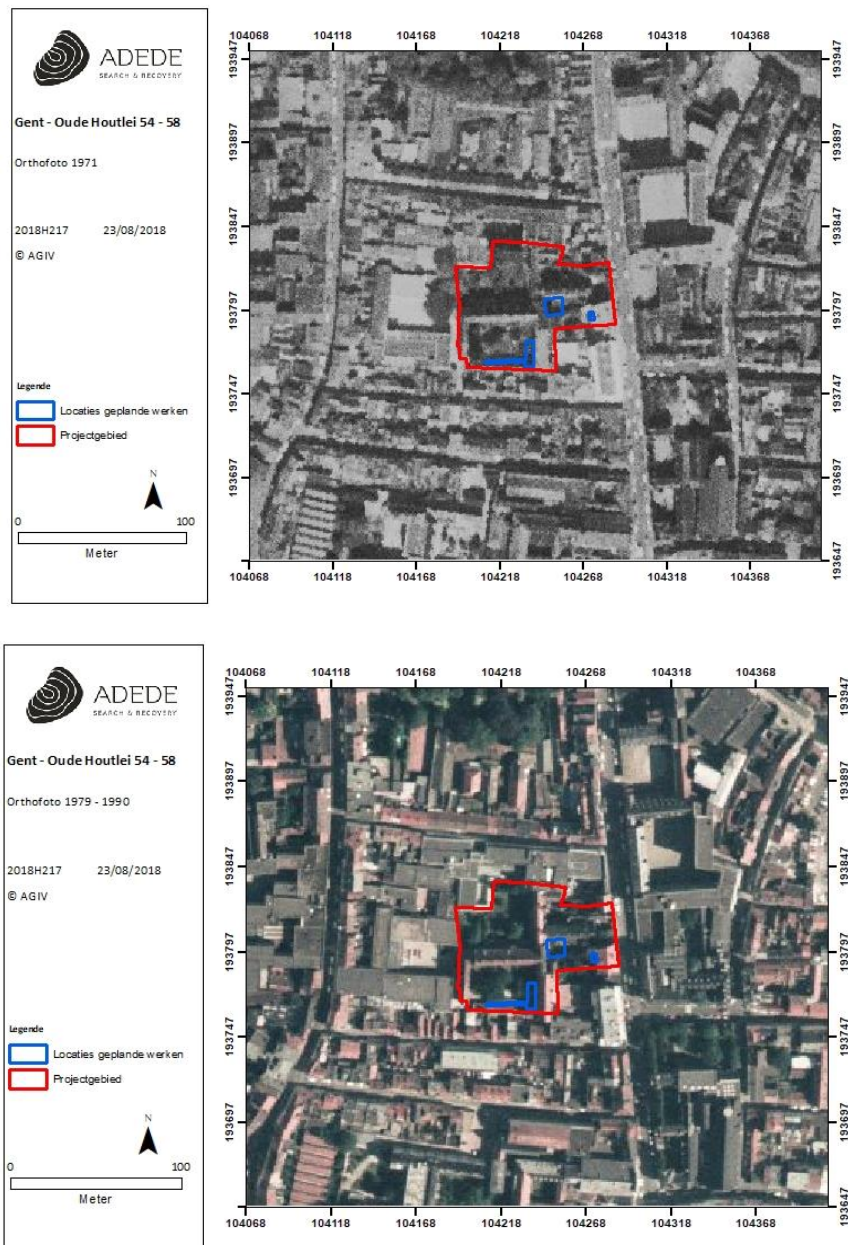
Hoewel deze kaart geen detail toelaat om uitspraken te doen van de ontwikkeling binnen de studiezone, schetst deze de reeds gedempte Oude Houtlei. Daarnaast wordt de aanwezigheid van de kapel weergegeven centraal binnen de onderzoekszone.

Figuur 28. Situering op de Topografische kaart uit 1903

Orthofoto's 1971 en 1979-1990

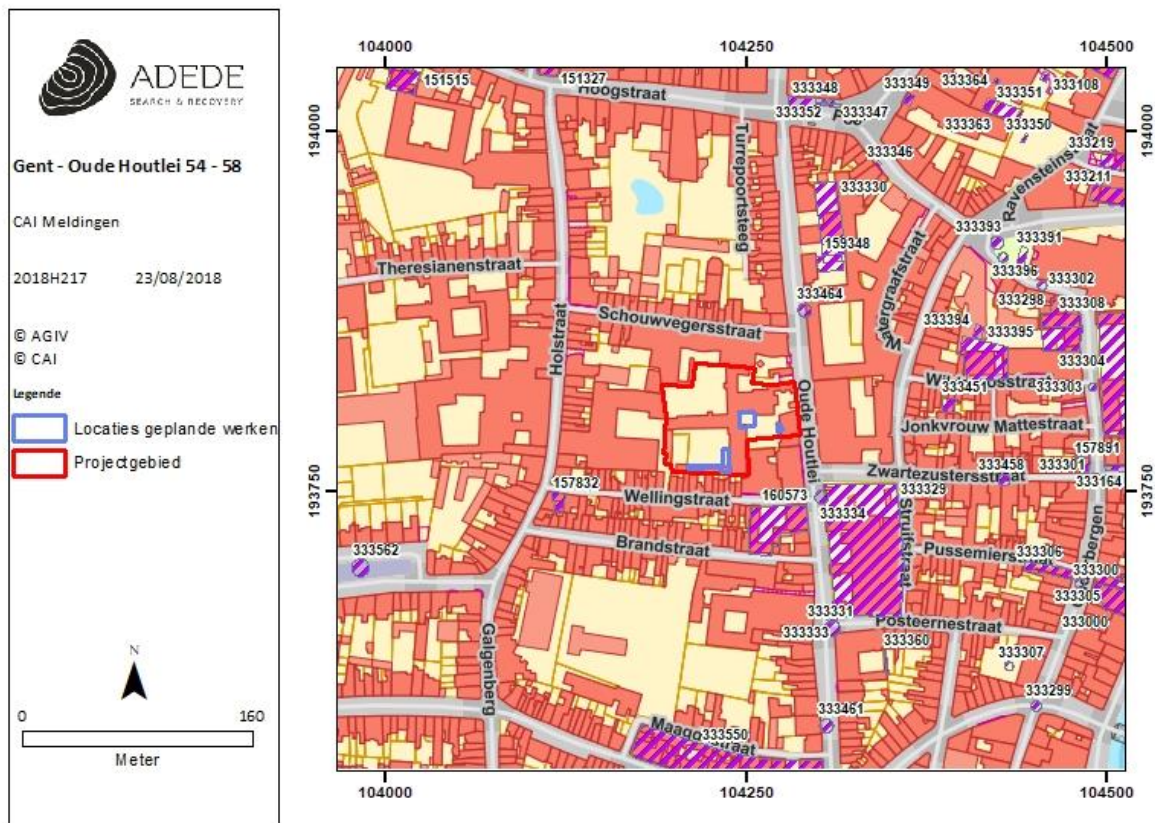
Een laatste verandering die we kunnen vaststellen is na 1971, hier werd het kloostergebouw in noordelijke richting uitgebreid met een vleugel.

Figuur 29. Situering van enkele CAI locaties in de omgeving van het projectgebied.

3.4 Archeologische situering van het projectgebied

De Centrale Archeologische Inventaris maakt nog geen melding van eerder uitgevoerd archeologische onderzoek binnen de contouren van het projectgebied. In de onmiddellijke nabijheid heeft echter reeds archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem plaatsgevonden. Dit wordt hieronder toegelicht.

Figuur 30. Situering van enkele CAI locaties in de omgeving van het projectgebied.

CAI Locatie 160573: Tijdens een opgraving door de stadsdienst Archeologie van Gent kwamen sporen van een constructie die vermoedelijk al in de 16de eeuw aanwezig was. Waarschijnlijk werd deze constructie hergebruikt in de latere schermgevel die op het plan van Hondius (1654) nog afgebeeld staat.²⁷

CAI Locatie 157832: Deze locatie handelt over archeologisch onderzoek binnen een laatmiddeleeuwse woning waarvan de kern kan teruggaan tot de 14^e, mogelijks zelfs 13^e eeuw. Hier werden tijdens een vlakdekkende opgraving een kuil met huttenleem, houtskool, klei, dakpanfragmenten en scherven aangetroffen. Het aardewerk in de kuil kan in de 13de-14de eeuw geplaatst worden. Daarnaast werd ook nog een bakstenen sokkel die ouder lijkt dan de kuil aangetroffen. Mogelijk gaat het om een standvink voor een houten halle²⁸.

²⁷ Vermeiren G., et al, 2011, p. 37-40

²⁸ Laleman M.C. & Raveschot P. 1984, p. 18-38

CAI Locatie 333562: Toevalsvondsten, voorheen toegeschreven aan het Beneluxplein maar in feite afkomstig van het Casinoplein werden in 1978 aangetroffen. Het betrof hier enkele scherven in roodbakkend aardewerk²⁹.

CAI Locatie 333550 : Schilderingen stellen de Annonciatie van de Maagd Maria voor³⁰.

CAI Locatie 333461: Ter hoogte van de Oude Houtlei werd een inktflesje in zandsteengoed, mogelijks afkomstig van Siegburg of beauvais aangetroffen daterende uit de Late Middeleeuwen³¹.

CAI Locatie 333333: Vondstenconcentratie waaronder glas op voet waarvan het voetgedeelte in witte strepen is beschilderd, Venetiaans glas³².

CAI Locatie 333331: Volmiddeleeuwse Resten in Doornikse kalksteen, gefundeerd op spaarbogen, op sommige plaatsen in opstand tot ca. 9 meter hoogte vermoedelijk uit de 12^e eeuw³³.

CAI Locatie 333334: Bierkan uit blauw steengoed; borden in "Delfts aardewerk" ter hoogte van de Wellingstraat³⁴.

CAI Locatie 333360: Betreft volmiddeleeuwse Resten in Doornikse kalksteen, ontlastingsbogen: Fundering van een walgang, toebehorend aan de 12^e eeuwse omwalling. Deze werden aangetroffen ter hoogte van de Posternestraat 21³⁵.

CAI Locatie 333464: Houten lepel, scherven en glasfragmenten, context onbekend³⁶.

CAI Locatie 159348: In 2010-2011 werd door BAAC Vlaanderen archeologisch onderzoek verricht ter hoogte van de Oude Houtlei 13. Deze opgraving was opgedeeld in twee zones waarbij de resten van de oostelijke kademuur van de, in 1899 gedempte Houtleigracht, aangetroffen. Parallel aan deze kademuur kwam een tweede gelijkaardige muur aan het licht wat de onderzoekers liet vermoeden dat er twee fases hadden plaatsgevonden bij de kadewerken³⁷. Het verwachte klooster der Alexianen

²⁹ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/333562>

³⁰ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/333550>

³¹ Raveschot P, p.32

³² <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/333333>

³³ Van Moerkerke J, 1986, p. 23-28

³⁴ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/333334>

³⁵ Laleman M-C, G. Stoops & G. Vermeiren, 1997, p. 102-103 & Laleman M-C, D. Lievois & P. Raveschot, 1985, p. 16-41

³⁶ <https://cai.onroenderfgoed.be/locatie/333464>

³⁷ Janssens, N., 2011, p.27

werd niet aangetroffen. Op historische kaarten van 1657 wordt een houten kademuur weergegeven; mogelijk was dit een voorloper van de stenen kademuur.

CAI Locatie 333330: Constructie in Doornikse kalksteen, die het verloop van de vestingsmuur volgt. Mogelijks een spaarboog van vestingsmuur verwerkt in deze kelder. In de kapel van het St-Amandsinstituut: resten in Doornikse kalksteen over een lang stuk te volgen en tot 3 à 4 meter in opstand bewaard; aan de binnenzijde schuin oplopend. Deze vaststellingen werden gedaan tijdens een controle van werken³⁸.

CAI Locatie 333352: Naar aanleiding van wegenwerken werd ter hoogte van de Poel kelderverdiepingen aangetroffen: Resten in baksteen, twee vakken met tongewelf afgedekt, interieur was van een witte pleisterlaag voorzien, kelder was aan de noordwand tegen een ouder massief uit Doornikse kalksteen aangebouwd³⁹.

CAI Locatie 333348: Resten in baksteen aangetroffen tijdens onderzoek in 1983, afgeboord met hardstenen blokken met profilering aan één zijde van de muurresten. Mogelijk kade of aanzet van brug⁴⁰.

³⁸ Swimberghe P, 1985, p. 50

³⁹ Laleman M-C, 1988, p. 39-40

⁴⁰ Laleman M-C, 1983, p. 31-32

4 Besluit

4.1 Besluit gespecialiseerd publiek

Het door ADEDE Bvba uitgevoerde bureauonderzoek is er in geslaagd een gefundeerde verwachting te maken van het onderzoeksgebied. De geraadpleegde historische bronnen, aangevuld met kaartmateriaal en gekende archeologische waarden in de omgeving laten toe de archeologische potentie toe te lichten. Deze richt zich in eerste instantie tot het klooster van poortakker.

Volgens de historische bronnen werd het klooster opgericht in de tweede helft van de 13^e eeuw waarbij een kapel, mogelijks ten zuidoosten van het onderzoeksgebied (hoewel dit niet met zekerheid kan gesteld worden) aanwezig was. Dit betrof een eerste bouwphase, een eerste complex. Een tweede fase ontstond naar het einde van de 18^e eeuw toe waarbij een nieuwe kapel opgericht werd en de oorspronkelijke gesloopt. Hieruit afleidend vond de bouw van de nieuwe kapel niet plaats op de locatie van zijn voorganger, dit is ook zichtbaar op de kaart van Saurel uit 1878 die beide kapellen lijkt weer te geven binnen het onderzoeksgebied. De daaropvolgende jaren en eeuwen werd de kapel uitgebreid met bijkomende vleugels om de vorm te verkrijgen die deze vandaag heeft. De archeologische verwachting richt zich in eerste instantie naar de eerdere bouwphase waarvan de exacte ligging aan de hand van het historische onderzoek niet kon bepaald worden.

Aangezien men zich bevindt binnen een stadscontext is het mogelijk dat een vorige bouwphase zich onmiddellijk onder de huidige bouwlaag bevindt⁴¹. Naar oudere periodes toe is er geen specifieke verwachting afgeleid uit het bureauonderzoek, doch kan de afwezigheid van restanten niet aangenomen worden. De verschillende bovenbeschreven ingrepen die plaatsgevonden hebben kunnen mogelijke oudere restanten grondig verstoord hebben.

De aard van de werkzaamheden zijn veelvuldig. Zo wordt de erker van het bijgebouw aan de straatzijde gesloopt en wordt hier een brandladder aangebracht bovenop de bestaande fundering. Hier vinden geen extra bodemingrepen plaats volgende op de sloop.

Ter hoogte van de retraitevleugel in het westen wordt een nieuwe verharding aangelegd als terras met een totale oppervlakte van ongeveer 100m² bovenop de bestaande verharding. Ook hier vinden geen bijkomende ingrepen in de bodem plaats. Centraal wordt een nieuwe balie voorzien met een oppervlakte van ca. 100m² die gefundeerd zal worden door middel van 4 funderingsputten met een algemene vloerplaat met vorstrib. Deze ingrepen kunnen mogelijks archeologische restanten van oudere bouwfasen, indien aanwezig, verstoren. Omwille van deze reden besluit ADEDE bvba dat verder onderzoek noodzakelijk is in de vorm van een proefputtenonderzoek.

⁴¹ VAN WETTER, S., et al, 2017

5 Bibliografie

Deseijn G., 2008, 4de herziene druk, Gids voor oud Gent, uitgeverij C. de Vries-Brouwers, Antwerpen/Rotterdam.

De Gryse J. & J. Vandeveld, Klein vleeshuissteeg, Wolweverssite, In: Stadsarcheologie, bodem en monument in Gent, reeks 2 nr. 2, Gent, 2008, pp. 43-65. Elaut, L., Het leven van de Gentse ziekenhuizen vanaf hun ontstaan tot op heden, Gent, 1976.

Everaert, G., Beschermingsbesluit 1998.

Laleman M.C. 1983, Vondstmeldingen. Wellinckstraat 103, in: Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent, jg. 7 afl. 2.

Laleman M-C, P. Raveschot & R. Van de Walle, Archeologisch onderzoek aan de Poel, in: Stadsarcheologie Gent, 1983, jg. 7, nr. 3

Laleman M-C, P., Baldewijns, J., Werken en kerken, 750 jaar Begijnhofleven te Gent, de architectuur van de Gentse Begijnhoven, Gent 1984.

Laleman M-C, D. Lievois & P. Raveschot, De stadsversterking bij de Zandpoort. Archeologisch en bouwhistorisch onderzoek, in: Stadsarcheologie Gent, 1985, jg. 9, nr. 2.

Laleman M-C, Vondstmeldingen, 11. Poel, Torrepoort, in: Stadsarcheologie Gent, 1988, jg. 12, nr. 2.

Laleman M-C, G. Stoops & G. Vermeiren, Vondstmeldingen, 8. Posternestraat 21, in: Stadsarcheologie Gent, 1997, Jg. 21, nr. 3-4

Raveschot P, Oude bodemvondsten, een inktfles, in: Stadsarcheologie Gent, 1978, jg. 2.

Swimberghe P, Vondstmeldingen, 10. Oude Houtlei, Sint-Amandusinstituut, in: Stadsarcheologie Gent, 1985, jg. 9, nr. 1

Vanoverbeke R. & Janssens N. 2011, Archeologische opgraving Gent, Oude Houtlei, BAAC Vlaanderen Rapport 17.

Van Wetter, S., Janssens D., Roctus, G., 2017, Archeologienota Brugsepoortstraat te Gent (Oost-Vlaanderen), ADEDE Archeologisch Rapport 229, Gent.

Vermeiren G. & Steurbaut P. 2011, Oude Houtlei 110 & Wellingstraat 1: Hotel Verhaegen-Lammens, in: Archeologisch onderzoek in Gent 2002-2011. Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent reeks 2, nr. 5, 37-40.

Websites

www.agiv.be

www.dov.vlaanderen.be

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/>

<https://loket.onroenderfgoed.be/>

<https://geo.onroenderfgoed.be/#zoom=9&lat=6639473.15&lon=462444.02>

<http://cai.onroenderfgoed.be/>

<http://balat.kikirpa.be/>

<http://cartesius.be>

<http://www.archeoweb.gent.be/>

<http://www.beeldbankgent.be/>

<http://www.ngi.be/>

6 Lijst van plannen

Plannr.	Beschrijving	Schaal	Wijze vervaardiging	Datum aanmaak
0001	Projectgebied op topografische kaart	1:1	digitaal	29/08/2018
0002	Projectgebied op orthofoto uit 2017	1:1	digitaal	29/08/2018
0003	Projectgebied op kadasterkaart	1:1	digitaal	29/08/2018
0004	Plan van gekende verstoringen	1:1	digitaal	29/08/2018
0005	Inplantingsplan kelderverdieping bestaande toestand	1:1	digitaal	29/08/2018
0006	Inplantingsplan kelderverdieping geplande toestand	1:1	digitaal	29/08/2018
0007	Projectgebied op digitaal hoogtemodel Vlaanderen II, digitaal terreinmodel, raster 1m	1:1	digitaal	29/08/2018
0008	Projectgebied op digitaal hoogtemodel Vlaanderen II, digitaal terreinmodel, raster 1m (detail)	1:1	digitaal	29/08/2018
0009	Projectgebied op de tertiair geologische kaart	1:50000	digitaal	29/08/2018
0010	Projectgebied op de quartair geologische kaart	1:200000	digitaal	29/08/2018
0011	Projectgebied op de bodemtypekaart	1:1	digitaal	29/08/2018
0012	Projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart per perceel (2017)	1:1	digitaal	29/08/2018
0013	Projectgebied op de erosiegevoeligheidskaart der Vlaamse gemeenten	1:1	digitaal	29/08/2018
0014	Projectgebied op het bodemgebruiksbestand (opname 2001)	1:1	digitaal	29/08/2018
0015	Projectgebied op het gewestplan	1:1	digitaal	29/08/2018
0016	Projectgebied op de Ferraris-kaart	1:11520	analoog	29/08/2018
0017	Projectgebied op de topografische kaart van 1903-1922	1:20000	analoog	29/08/2018
0018	Projectgebied op Plan de la ville et citadelle de Gand qui fut assignée par les Hauts Alliez le 18. decembre 1708	1:5000	analoog	29/08/2018
0019	Projectgebied op luchtfoto uit de periode 1971	1:1	digitaal	29/08/2018
0020	CAI-meldingen ten opzichte van het projectgebied	1:1	digitaal	29/08/2018
0021	Situering van het Panoramisch Zicht op Gent, 1534 met aanduiding van het projectgebied	onbekend	analoog	29/08/2018
0022	Detail Situering van het onderzoeksgebied op de kaart van Deventer	Onbekend	analoog	29/08/2018
0023	Projectgebied op de luchtfoto van 1979 -1990	Onbekend	analoog	29/08/2018

0024	Plan de Gand 1678	onbekend	analoog	29/08/2018
0025	Detail Situering van het onderzoeksgebied op de kaart van Sanderus	onbekend	analoog	29/08/2018
0026	Detail van de kaart van Braun en Horenbergmet aanduiding onderzoeksgebied	onbekend	analoog	29/08/2018
0027	Detail van Plan routier de la ville et commune de Gand divisé en six sections met aanduiding onderzoeksgebied	onbekend	analoog	29/08/2018
0028	Detail van de kaart van Saurel	onbekend	analoog	29/08/2018

7 Lijst van figuren

Figuur 1. Zicht op huidige situatie	- 12 -
Figuur 2. Zicht op huidige situatie	- 13 -
Figuur 3. Zicht op huidige situatie	- 14 -
Figuur 4. Huidige toestand met aanduiding niveau geplande toestand (rood)	- 15 -
Figuur 5. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m.	- 49 -
Figuur 6. Situering van het projectgebied op het DHMVII, digitaal terreinmodel 1m (detail).	- 50 -
Figuur 7. Hoogteprofielen van het projectgebied.....	- 51 -
Figuur 8. Situering van het projectgebied op de tertiair geologische kaart.....	- 52 -
Figuur 9. Situering van het projectgebied op de quartair geologische kaart.....	- 54 -
Figuur 10. Situering van het projectgebied op de bodemtypekaart.....	- 55 -
Figuur 11. Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart.....	- 56 -
Figuur 12. Situering van het projectgebied op de erosiegevoeligheidskaart.....	- 57 -
Figuur 13. Situering van het projectgebied op het bodemgebruiksbestand.	- 58 -
Figuur 14. Situering van het projectgebied op het gewestplan.	- 59 -
Figuur 15. Godshuis Poortakker ten tijde van Margaretha van Constantinopel.....	- 64 -
Figuur 16. Godshuis Poortakker ca. 1534.....	- 65 -
Figuur 17. Zicht op de Oude Houtlei voor het dempen	- 66 -
Figuur 18. Verscheidene bouwfases sinds eind 18 ^e eeuw. Links onder (1796), rechtsonder (1857), linksboven (1878-1880), rechtsboven (2000)	- 67 -
Figuur 19. Detailplan gelijkvloers	- 68 -
Figuur 20. Situering van het projectgebied op het Panoramisch Zicht op Gent (1534).....	- 70 -
Figuur 21. Situering van het projectgebied op de kaart van Deventer.	- 71 -
Figuur 22. Situering van het projectgebied op de kaart van Braun en Horenberg	- 72 -
Figuur 23. Kaart van Sanderus.....	- 73 -
Figuur 24. Situering van het projectgebied op het 'Plan de Gand'	- 74 -
Figuur 25. Plan de la ville et citadelle de Gand qui fut assignée par les Hauts Alliez le 18. decembre 1708	- 75 -
Figuur 26. Situering van het onderzoeksgebied op de kaart van Ferraris.....	- 76 -
Figuur 27. Situering van het onderzoeksgebied op het plan van Saurel.....	- 77 -
Figuur 28. Situering op de Topografische kaart uit 1903	- 78 -
Figuur 29. Situering van enkele CAI locaties in de omgeving van het projectgebied.	- 79 -
Figuur 30. Situering van enkele CAI locaties in de omgeving van het projectgebied.	- 80 -